

Verkiezingsprogramma.

2026-2030

Samen voor ons dorp.

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE	2
VOORWOORD	5
KERNWAARDEN VAN HET CDA PUTTEN. WAAR STAAN WIJ VOOR?.....	6
Een hoopvol verhaal voor Putten	6
Rechtvaardigheid en zorg: fundament voor onze gemeenschap	6
Rust en ruimte: waarde van de zondagsrust.....	7
Verbonden en toekomstgericht.....	7
BESTUUR, ORGANISATIE EN FINANCIËN	8
Inleiding	8
Samenwerking met inwoners.....	8
Toegankelijke organisatie.....	8
Toekomstgericht financieel beleid.....	9
Slimme samenwerking en behoud van zelfstandigheid	9
Waar staat CDA Putten voor?	9
VEILIGHEID.....	11
Inleiding	11
Samen werken aan veiligheid in de wijk	11
Preventie en aanpak van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit.....	11
Aanpak van verward gedrag.....	12
Drugsgebruik en leefbaarheid	12
Ondermijning en georganiseerde criminaliteit.....	12
Weerbaarheid bij calamiteiten	13
Discriminatie en sociale veiligheid.....	13
De wolf.....	14
Waar staat het CDA Putten voor?	14
SOCIAAL DOMEIN	17
Zorg en ondersteuning: dichtbij en op maat.....	17
Gezonde jeugd en sterke gezinnen	17

Putten voor Elkaar: Samenwerking in het sociaal domein.....	18
Mantelzorgers: stille kracht, blijvende steun	18
Relaties, veiligheid en zorg	18
Gezondheid en preventie	19
Werk, bestaanszekerheid en participatie.....	19
Pleegouders en gezinshuisouders	20
Asiel, arbeidsmigratie en integratie.....	20
Waar staat het CDA Putten voor?	21

SPORT, CULTUUR EN VERENIGINGSLEVEN 23

Inleiding	23
Verenigingen en vrijwilligers: de kracht van Putten.....	23
Sport en cultuur voor iedereen	23
Toekomstbestendige voorzieningen	24
Cultuur, identiteit en erfgoed.....	24
Bewegen en beleven in de wijk	25
Waar staat het CDA Putten voor?	25

ONDERWIJS..... 27

Inleiding	27
Toekomstbestendige schoolgebouwen.....	27
Gelijke kansen voor ieder kind en.....	27
Passend onderwijs en samenwerking	28
Leren in de wijk en in de buurt	28
Waar staat het CDA Putten voor?	29

MOBILITEIT & BEREIKBAARHEID 30

Inleiding	30
Veilig dorp en goede doorstroming	30
Duurzame en toegankelijke mobiliteit.....	31
Fietsveiligheid en openbaar vervoer	31
Regionale samenwerking.....	32
Onderhoud van groen, wegen en infrastructuur	32
Waar staat het CDA Putten voor?	33

Inleiding	35
Winkelgebied en centrum	35
Toerisme en recreatie.....	36
Agrarische sector: onmisbaar voor Putten	37
Ruimte voor bedrijvigheid.....	37
Onderwijs, jongeren en arbeidsmarkt	38
Regionale samenwerking.....	38
Waar staat het CDA Putten voor?	38

WONEN, LEEFOMGEVING EN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING40

Inleiding	40
Nieuwbouw en woningaanbod: bouwen	40
Studentenhuisvesting: verbonden blijven.....	41
Toewijzing: kansen voor jongeren	41
Wonen en zorg: nabijheid en.....	41
Leefomgeving: kwaliteit, groen en.....	42
Buitengebied en buurtschappen: levendig.....	42
Waar staat het CDA Putten voor?	43

RENTMEESTERSCHAP45

Inleiding	45
Natuur, landschap en biodiversiteit.....	45
Energie en duurzaamheid	45
Waterbeheer en bewust watergebruik.....	45
Circulaire economie en afval.....	46
Landbouw en rentmeesterschap.....	46
Samenwerking en verantwoordelijkheid	46
Waar staat het CDA Putten voor?	47

WAT HEBBEN WE BEREIKT 2022-202648

Voorwoord

Met veel plezier presenteren wij u het verkiezingsprogramma van het CDA Putten voor de periode 2026–2030. In dit programma herkent u de kernwaarden van het CDA én de sterke plaatselijke betrokkenheid die ons als Puttenaren kenmerkt.

De afgelopen jaren hebben we samen hard gewerkt aan belangrijke onderwerpen. We zijn trots op de stappen die zijn gezet bij woningbouw op Halvinkhuizen en de ontwikkeling van twee nieuwe sporthallen. Ook in het sociaal domein heeft CDA-wethouder Jim van den Hoorn, samen met velen, gewerkt aan een sterkere gemeenschap. Denk aan het beleidsplan Meedoen in gelijkwaardigheid, meer steun voor sport en cultuur, armoedebestrijding, Alzheimer-steunpunten, het programma opgroeien in een kansrijke omgeving en investeringen in preventie en algemene voorzieningen. Daarnaast geeft het Integraal Huisvestingsplan (IHP) richting aan onze plannen voor goed onderwijs in de komende 10 à 15 jaar.

We weten ook dat er nog veel moet gebeuren. Het tekort aan woningen is groot, en hoewel de basis is gelegd voor ruim 1200 nieuwe huizen, kosten procedures tijd. Daar willen en moeten we mee doorgaan. Ook op het gebied van verkeer en infrastructuur kiezen we voor oplossingen die Putten nu én in de toekomst bereikbaar houden.

Onze blik blijft gericht op de toekomst van gezinnen, ouderen, boeren, ondernemers en verenigingen. De mensen die Putten dragen. We willen een dorp zijn waar gezinnen zich kunnen vestigen, waar de agrarische sector toekomst heeft, waar ondernemers kunnen groeien en waar het verenigingsleven bloeit dankzij vrijwilligers die zich onbaatzuchtig inzetten voor het gezamenlijk belang.

Als partij en fractie werken we vanuit onze christendemocratische kernwaarden: publieke gerechtigheid, solidariteit, rentmeesterschap en gespreide verantwoordelijkheid. Persoonlijk mag ik me daarbij afhankelijk weten van de God van de Bijbel, die richting geeft aan wat ik doe en wil betekenen voor Putten.

Met dat vertrouwen en met liefde voor ons dorp hoop ik op uw steun om, samen met u en ons team van betrokken CDA'ers op de ingeslagen weg verder te gaan voor een hecht, eerlijk en toekomstgericht Putten.

Samen voor ons dorp Putten.

Wim van de Koot
Lijsttrekker CDA Putten

Kernwaarden van het CDA Putten. Waar staan wij voor?

Een hoopvol verhaal voor Putten

CDA Putten staat met een hoopvol verhaal midden in de samenleving. Wij komen op voor mensen die elke dag het goede willen doen. Samen bouwen we aan een mooie gemeente waarin iedereen meetelt. Een dorp waar kinderen veilig opgroeien, ouderen goede zorg krijgen en de samenleving bruist van leven.

Onze kracht ligt in de gemeenschap. In gezinnen, kerken, sportclubs, verenigingen en (familie)bedrijven ontmoeten mensen elkaar. Daar worden waarden en normen gekoesterd. Daar staat het algemeen belang boven het eigen belang. Mensen nemen verantwoordelijkheid voor hun leefomgeving en zorgen voor elkaar. Zo geven we Putten beter door aan onze kinderen en kleinkinderen.

De kern van ons verhaal is gemeenschapszin. Vanuit deze basis groeien de waarden die wij als CDA belangrijk vinden: menswaardigheid, solidariteit, rentmeesterschap en gastvrijheid. Ze zijn geworteld in de joods-christelijke traditie, waarin de Bijbel ons richtsnoer is. Deze waarden zijn niet alleen woorden, maar zichtbaar in ons dagelijks leven en in de keuzes die we maken.

Rechtvaardigheid en zorg: fundament voor onze gemeenschap

Voor het CDA zijn vrijheid en verantwoordelijkheid onlosmakelijk verbonden. Iedereen mag eigen keuzes maken, maar we stimuleren dat keuzes bijdragen aan een samenleving waarin zoveel mogelijk mensen mee kunnen doen.

In een democratische rechtsstaat zijn orde, gerechtigheid en persoonlijke vrijheid fundamentele principes. Inwoners moeten erop kunnen rekenen dat iedereen gelijk en rechtvaardig wordt behandeld. Daarmee beschermen we de menselijke waardigheid en doen we recht aan slachtoffers en mensen in kwetsbare omstandigheden.

Gelijke behandeling, eerlijke kansen en het voorkomen van uitsluiting zijn voor ons essentieel. Rechtvaardigheid betekent dat iedereen volgens dezelfde regels wordt behandeld en dat het recht wordt gewaarborgd. Tegelijk hoort zorg bij ons: wie hulp nodig heeft, krijgt die waar mogelijk, en de sterkeren in de samenleving dragen bij aan de zwakkeren.

Sterke buurten en gemeenschappen zijn de beste basis voor veiligheid en het voorkomen van criminaliteit. Daarom dragen we met elkaar verantwoordelijkheid om orde en veiligheid te bewaken, en om naar elkaar om te zien.

Christendemocratie is voor ons niet alleen een politieke visie, maar ook een levenshouding: van zorg, respect en verbondenheid met elkaar.

Rust en ruimte: waarde van de zondagsrust

De zondag is in Putten meer dan een rustdag. Het is een moment van bezinning, ontmoeting en verbinding. Voor het CDA is de zondagsrust een waardevol onderdeel van ons gemeenschapsleven. Het is een dag waarop gezinnen tijd voor elkaar hebben, vrijwilligers zich inzetten voor kerk en samenleving, en het dorp op adem komt.

We willen deze rustdag behouden, winkels gesloten houden en ruimte geven aan stilte, rust en ontmoeting, juist in een tijd waarin het leven steeds drukker wordt. Tegelijk hebben we respect voor mensen die hier anders in staan. In de keuzes die we maken, zoeken we steeds naar een zorgvuldige balans tussen het beschermen van rust en ruimte, en het bieden van vrijheid en begrip voor andere opvattingen.

Verbonden en toekomstgericht

Wij geloven in de kracht van een hechte gemeenschap waarin mensen naar elkaar omzien en verantwoordelijkheid nemen voor hun omgeving. Putten is een dorp voor iedereen, ongeacht achtergrond, politieke voorkeur, geaardheid, cultuur of overtuiging. Onze dorpsgemeenschap is gebouwd op betrokkenheid, onderlinge hulp en saamhorigheid. Deze traditie van verbondenheid willen we koesteren en doorgeven aan volgende generaties.

Tegelijk richten we ons op de toekomst. Ontwikkelingen in wonen, werken en samenleven moeten passen bij de schaal en het unieke karakter van ons dorp. We willen Putten groen, leefbaar en herkenbaar houden. Dat is voor ons rentmeesterschap: goed zorgen voor wat ons is toevertrouwd, in het belang van morgen.

Samen maken we Putten een plek waar mensen elkaar kennen, helpen en de ruimte krijgen om mee te doen. Een dorp waar gastvrijheid en verantwoordelijkheid hand in hand gaan, waar jong en oud zich welkom voelen en iedereen meetelt. Zo blijft Putten een fijne, vertrouwde plek om te wonen, te werken, op te groeien en oud te worden, nu en in de toekomst.

Bestuur, Organisatie en Financiën

Inleiding

De gemeente is er voor de samenleving, niet andersom. Het CDA Putten kiest voor een overheid die betrouwbaar, dienstbaar en toekomstgericht is. Dat vraagt om bestuurders die luisteren, verbinden en verantwoordelijkheid nemen, een gemeentelijke organisatie die werkt voor mensen, en een zorgvuldig financieel beleid dat investeert in een leefbare toekomst.

Een sterke overheid staat dichtbij de inwoners, communiceert helder en gaat verantwoord om met gemeenschapsgeld.

Samenwerking met inwoners

Goed bestuur begint bij luisteren en inwoners actief betrekken bij besluiten. Het CDA staat voor een gemeente die zichtbaar en benaderbaar is: in wijken, buurtschappen, kerken, bij ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties.

We versterken participatie door duidelijke kaders te stellen: inwoners weten wat het doel is, welke invloed ze kunnen uitoefenen en hoe besluiten worden genomen. Meedoen moet zinvol zijn, ook als de uitkomst niet voor iedereen ideaal is.

Vertrouwen en transparantie zijn essentieel. Bestuurders zijn aanspreekbaar en leggen uit waarom keuzes worden gemaakt. Raadsleden nemen besluiten en beslissingen namens alle inwoners. Het college bestuurt met verbinding, nuchterheid en verantwoordelijkheid, en goede ondersteuning van raadsleden staat voorop.

Toegankelijke organisatie

De gemeentelijke organisatie werkt snel, klantgericht en oplossingsgericht. Digitalisering ondersteunt de dienstverlening, maar persoonlijk contact blijft belangrijk. Communicatie is duidelijk en begrijpelijk, procedures worden niet onnodig ingewikkeld gemaakt.

We geven ruimte aan initiatief en blijven alert op onnodige regels, zonder de zorgvuldigheid of verantwoording te verliezen.

Toekomstgericht financieel beleid

Gemeenschapsgeld wordt verantwoord en zuinig besteed, met investeringen die Putten sterker maken zonder onnodige lasten voor inwoners en ondernemers.

Een stabiele begroting, voldoende reserves en transparantie zijn voor ons belangrijk. Grote investeringen worden zorgvuldig voorbereid en duidelijk gecommuniceerd naar de raad en inwoners.

Slimme samenwerking en behoud van zelfstandigheid

Putten blijft een zelfstandige gemeente met een sterke eigen identiteit. Tegelijkertijd is samenwerking met andere overheden nodig om taken goed uit te voeren en de dienstverlening op peil te houden.

De gemeente Putten werkt actief samen met de provincie Gelderland om ruimtelijke en economische ontwikkelingen voortvarend te realiseren en Puttense belangen goed te behartigen. Ook participeren we in regionale samenwerkingen zoals Noord-Veluwe, EHPZ(samenwerkingsverband waarin de gemeenten Ermelo, Harderwijk, Putten en Zeewolde vertegenwoordigd zijn, belangrijke thema's zijn de RES, defensie, stikstof) en Regio Foodvalley (Regionaal samenwerkingsverband waarin onder andere ook de gemeenten Nijkerk en Barneveld deelnemen, deelname op gebied van landbouw, voedsel en buitengebied). Daarbij zetten we ons actief in voor volwaardige deelname aan de Regio Foodvalley, zodat Putten structureel meepraat en meebeslist over alle belangrijke thema's.

Efficiënte samenwerking geldt ook voor veiligheids- en gezondheidsdomeinen (brandweezorg, publieke gezondheid, crisisbeheersing), waarbij kwaliteit en zeggenschap behouden blijven.

Waar staat CDA Putten voor?

Samenwerking met inwoners

- Inwoners actief betrekken bij besluiten en luisteren naar wat er speelt.
- Duidelijke kaders voor participatie: inwoners en verenigingen krijgen ruimte om mee te denken en initiatieven te nemen.
- Transparante communicatie over mogelijkheden, beperkingen en besluitvorming.

Toegankelijke organisatie

- Snelle, duidelijke en persoonlijke dienstverlening.
- Digitalisering als hulpmiddel, maar geen uitsluiting van inwoners die minder digitaal vaardig zijn.
- Ruimte voor initiatief en innovatie, met behoud van zorgvuldigheid en verantwoording.

Toekomstgericht financieel beleid

- Verantwoord en zuinig omgaan met gemeenschapsgeld.
- Investeren in projecten die Putten versterken op de lange termijn, zonder onnodige lasten.
- Stabiele begroting, voldoende reserves en transparantie.

Slimme samenwerking met behoud van zelfstandigheid

- Actief samenwerken met provincie Gelderland om Puttense belangen te behartigen.
- Volwaardige deelname aan de Regio Foodvalley realiseren, zodat Putten structureel meepraat en meebeslist over alle thema's.
- Efficiënte samenwerking op veiligheids- en gezondheidsdomeinen, met behoud van kwaliteit en zeggenschap.

Veiligheid

Inleiding

Veiligheid is een voorwaarde voor een sterke gemeenschap. Voor het CDA Putten betekent veiligheid niet alleen handhaving en politie, maar ook een betrouwbare overheid die kwetsbaren beschermt en voorkomt dat mensen tussen wal en schip raken. Een veilige samenleving gaat verder dan toezicht en regels: ook inwoners zelf hebben een rol, door om te zien naar elkaar en samen te werken aan sociale veiligheid.

Een betrouwbare overheid, actieve inwoners en sterke samenwerking tussen hulpdiensten zijn de basis voor een veilige gemeente. We zetten in op preventie, betrokkenheid en daadkracht, zodat Putten een plek blijft waar iedereen met vertrouwen kan leven. Tegelijkertijd zien we dat de nationale veiligheidsbelangen steeds vaker onder druk staan, onder andere door cybercriminaliteit, bosbranden, overstromingen, langdurige uitval van vitale processen of een pandemie. Dat vraagt niet alleen om landelijke inzet, maar ook om een weerbare lokale gemeenschap waarin inwoners voorbereid zijn op crises en calamiteiten.

Samen werken aan veiligheid in de wijk

In woonwijken willen we de veiligheid vergroten door inwoners actief te betrekken bij het verbeteren van hun eigen omgeving. De gemeente faciliteert initiatieven als buurtpreventie, wijkapps en burgerhulpverlening. We ondersteunen ook bewonersgroepen die samen hun buurt leefbaarder willen maken. Een veilige wijk begint immers bij elkaar kennen en rekening houden met elkaar.

We zijn blij dat er de afgelopen tijd extra is ingezet op handhaving. Het uitbreiden van het BOA team met specifieke aandacht voor jeugd-BOA's en jongerenwerkers, is wat ons betreft een belangrijke vervolgstap. Samen met opbouwwerkers moeten zij zichtbaar aanwezig zijn in de wijken en zorgen voor contact, vertrouwen en snelle signalering.

Preventie en aanpak van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit

Voorkomen is beter dan genezen. Het CDA kiest daarom voor een stevige, preventieve aanpak van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit. We investeren in jongerenwerkers, opbouwwerkers, sport- en cultuuractiviteiten en in begeleiding op school en in de wijk. Jongeren verdienen het om gezien en gehoord te worden en moeten voldoende kansen krijgen om zich positief te ontwikkelen. Tegelijkertijd vinden we het belangrijk dat grenzen duidelijk zijn en dat er waar nodig tijdig en eerlijk wordt bijgestuurd.

Het programma Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) is hierbij een belangrijk instrument. Deze aanpak, gebaseerd op het IJslandse model en ontwikkeld door Trimbos, is in Putten in 2022 gestart en heeft als doel jongeren op een gezonde en veilige manier te

laten opgroeien. Door inzet op vrije tijd, ouderbetrokkenheid, school, gezondheid en leefomgeving verkleinen we de kans op risicogedrag en vergroten we het toekomstperspectief van jongeren.

Aanpak van verward gedrag

Het aantal meldingen van mensen met verward gedrag neemt toe. Dit vraagt om een goede samenwerking tussen gemeente, politie, zorgaanbieders en andere partners. We willen dat signalen adequaat worden opgepakt en hulp snel en passend wordt ingezet. Daarbij is het belangrijk dat veiligheid en zorg in balans zijn: iemand met verward gedrag hoort in de eerste plaats de juiste hulp te krijgen, maar de veiligheid van omwonenden en hulpverleners moet ook gewaarborgd zijn.

Drugsgebruik en leefbaarheid

Het CDA wil geen coffeeshops in onze gemeente. We kiezen voor een leefomgeving waarin het gebruik van drugs niet wordt genormaliseerd, maar waarin preventie, begeleiding en weerbaarheid centraal staan.

We zien dat jongeren zich soms ophouden op plekken waar drugs worden gebruikt of verhandeld, wat leidt tot onveiligheidsgevoelens bij omwonenden en tot overlast in de buurt. Dat vraagt om een stevige, gerichte aanpak waarin preventie, begeleiding en handhaving samenkomen. Jongeren verdienen kansen om zich positief te ontwikkelen, maar het is ook belangrijk dat grenzen duidelijk zijn en dat er gecorrigeerd wordt als dat nodig is. Illegale drugshandel en overlast krijgen in Putten geen ruimte.

De aanpak van drugsproblematiek doen we niet alleen. We werken samen met onder andere Tactus Verslavingszorg, die ondersteunt bij preventie, behandeling en begeleiding van inwoners met een verslavingsprobleem. Deze samenwerking willen we voortzetten en versterken. Ook ouders, scholen en sportverenigingen spelen een belangrijke rol in het signaleren van risicogedrag en het bespreekbaar maken van drugsgebruik. De gemeente zoekt actief deze samenwerking op om jongeren weerbaar te maken.

We willen investeren in veilige en positieve ontmoetingsplekken voor jongeren, waar zij zich gezond en gezien kunnen ontwikkelen. Tegelijk zorgen we voor zichtbare handhaving op het gebruik en verhandelen van drugs. Ook in Putten verdient dat prioriteit, met een gemeente die optreedt wanneer dat nodig is.

Ondermijning en georganiseerde criminaliteit

Het CDA kiest voor een veilige, integere en weerbare gemeente. Ondermijnende criminaliteit, waarbij de onderwereld en bovenwereld in elkaar grijpen, vormt een groeiende bedreiging. Ook in kleinere gemeenten zoals de onze. Denk aan criminele investeringen in vastgoed, witwassen via schijnbedrijven of drugscriminaliteit in schuren en loodsen.

Wij zetten in op een stevige en samenhangende aanpak, waarin de gemeente samen optrekt met politie, justitie, de belastingdienst en andere partners. Hierbij heeft de burgemeester een centrale rol als verantwoordelijke van de lokale veiligheid.

We maken actief gebruik van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob). Deze wet helpt gemeenten om bij het verlenen van vergunningen, vastgoedtransacties of aanbestedingen te toetsen of er mogelijk sprake is van criminele betrokkenheid. Zo voorkomen we dat criminele organisaties via deze wegen invloed krijgen binnen onze gemeente.

Daarnaast zetten we in op het oprichten van een gemeentelijk interventieteam dat bij signalen snel en doortastend kan optreden. Daarin werken bijzondere opsporingsambtenaren (BOA's), toezichthouders en veiligheidsadviseurs nauw samen.

In het buitengebied blijven we extra alert. We werken samen met agrariërs, ondernemers en inwoners aan het vroegtijdig herkennen van verdachte situaties. Signaleren, melden en samenwerken zijn essentieel om criminele structuren geen voet aan de grond te geven in Putten.

Weerbaarheid bij calamiteiten

Het CDA vindt het belangrijk dat inwoners goed voorbereid zijn op noodsituaties zoals stormen, bosbranden of langdurige stroomuitval. We volgen de landelijke aanbeveling dat ieder huishouden 72 uur zelfredzaam is. De gemeente moet in samenspraak met de veiligheidsregio beleid ontwikkelen om onze samenleving weerbaarder te maken.

We ondersteunen inwoners met duidelijke communicatie, informatie en trainingen, zoals EHBO- of reanimatiecursussen. Ook willen we buurtcrisisteams opzetten: groepen inwoners die in geval van rampen en crises direct inzetbaar zijn om de eigen omgeving te helpen en te ontlasten. Zo betrekken we de hele samenleving bij veiligheid en crisisbeheersing.

Met de grote bos- en natuurgebieden in onze gemeente is aandacht voor natuurbrandbestrijding onmisbaar. Samenwerking met brandweer, recreatieondernemers en terreinbeheerders moet verder worden versterkt, zodat zowel inwoners als toeristen zich veilig weten.

Daarnaast onderkennen we de nieuwe defensieopgaven. Er is in Nederland meer ruimte nodig voor oefeningen, logistiek en materieel. Het CDA staat positief tegenover een bijdrage hieraan, mits dit zorgvuldig wordt ingepast in onze omgeving. Defensie en veiligheid horen immers bij de kern van onze weerbaarheid.

Discriminatie en sociale veiligheid

Iedere inwoner van Putten moet zich veilig en geaccepteerd voelen, ongeacht achtergrond, huidskleur, geloof, beperking, geaardheid of identiteit. Discriminatie, racisme en uitsluiting horen nergens thuis, ook niet in onze gemeente. Het CDA is blij dat de gemeente de afgelopen jaren beleid heeft ontwikkeld om discriminatie actief tegen te gaan, dat er een laagdrempelig meldpunt is ingericht bij Artikel 1 NOG, en dat er al positieve stappen in de

praktijk zijn gezet.

Het CDA wil deze aanpak intensiveren: naast beleid ook concreet en zichtbaar aan de slag met bewustwording, voorlichting, dialoog en het opvolgen van meldingen. Thematafels over lastige onderwerpen kunnen helpen om thema's bespreekbaar te maken en meer begrip te krijgen voor elkaars standpunt, ook als je het niet met elkaar eens bent.

We hechten veel waarde aan de inzet en ervaringsdeskundigheid van het inclusiepanel Putten voor iedereen. Het panel brengt waardevolle inzichten in, onder andere op het gebied van discriminatie, racisme en de positie van LHBTIQ+-inwoners. Het CDA wil dit panel blijvend ondersteunen en ziet het panel als belangrijke partner bij het versterken van een inclusieve en veilige samenleving.

De wolf

Sinds een aantal jaren is de wolf terug in Nederland. Dat leidt tot steeds meer problemen en schade onder het vee op boerenbedrijven, maar ook bij houders van hobby- en huisdieren. De emotionele belasting voor inwoners die hiermee worden geconfronteerd en het gevoel van onveiligheid is groot. Voor deze situatie hebben agrariërs vanaf het begin dat de wolf terug is, gewaarschuwd. Het CDA vindt dat de overheid veel eerder maatregelen had moeten nemen.

De impact van de aanwezigheid van de wolf gaat verder dan de landbouw. Ook inwoners en recreanten ervaren gevoelens van onveiligheid: mensen geven aan bang te zijn om te wandelen of te fietsen in de bossen of hun dieren in de wei te laten. Dit tast het plezier en de toegankelijkheid van het buitengebied aan, terwijl recreatie en natuurbeleving juist zo belangrijk zijn voor Putten.

Als het om overheidsmaatregelen met betrekking tot de wolf gaat, is niet de gemeente maar de provincie het bevoegd gezag. Het CDA wil dat de wolf actief kan worden beheerd, zeker in situaties waarin deze in contact komt met mensen of schade veroorzaakt aan vee of huisdieren. Sinds voorjaar/zomer 2025 hebben provincies in enkele gevallen vergunning tot beheer verleend. Het CDA wil dat de gemeente bij elke mogelijke aanleiding en gelegenheid de provincie duidelijk maakt dat beheersmaatregelen noodzakelijk zijn, met nadrukkelijke aandacht voor de leefbaarheid, veiligheid en recreatieve waarde van ons buitengebied.

Waar staat het CDA Putten voor?

Samen werken aan veiligheid in de wijk

- Uitbreiding van het BOA team, inclusief speciale jeugd-BOA's of jongerenwerkers.
- Intensieve samenwerking tussen BOA's en jongerenwerkers voor zichtbaarheid en vertrouwen.
- Ondersteuning van buurtpreventieteam, wijkapps en burgerhulpverlening.
- Stimuleren van bewonersinitiatieven voor een veiligere en meer leefbare buurt.

Preventie en aanpak van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit

- Investeren in jongerenwerk, sport- en cultuuractiviteiten, begeleiding op school en in de wijk.
- Stevige inzet op het programma OKO (Opgroeien in een Kansrijke Omgeving).
- Helder stellen van grenzen en waar nodig corrigerend optreden.

Aanpak van verward gedrag

- Snelle en passende hulp bij meldingen van verward gedrag via samenwerking tussen zorgorganisaties en politie en of handhavers.
- Balans tussen zorg voor de persoon en bescherming van omwonenden en hulpverleners.

Drugsgebruik en leefbaarheid

- Geen coffeeshops in Putten.
- Voortzetten en versterken van samenwerking met Tactus Verslavingszorg.
- Investeren in veilige en positieve ontmoetingsplekken voor jongeren.
- Zichtbare handhaving tegen drugsgebruik en -handel, gecombineerd met preventie en begeleiding, om een veilige en leefbare omgeving voor inwoners en jongeren te behouden.

Ondermijning en georganiseerde criminaliteit

- Actieve en daadkrachtige bestrijding van ondermijning en georganiseerde criminaliteit.
- Maximaal gebruik van de Wet Bibob bij vergunningverlening en aanbestedingen.
- Oprichting en inzet van een gemeentelijk interventieteam voor snelle en effectieve actie.
- Nauwe samenwerking met politie, justitie, ondernemers en inwoners.
- Extra aandacht voor veiligheid en signalering, ook in het buitengebied.

Weerbaarheid bij calamiteiten

- Bevorderen van de zelfredzaamheid van inwoners (72 uur zelfvoorzienend).
- Gemeentelijk beleid ontwikkelen samen met de veiligheidsregio.
- Ondersteuning via communicatie, informatie en trainingen (EHBO, reanimatie).
- Versterken van vitale processen zoals energie en digitale infrastructuur.
- Stimuleren van digitale weerbaarheid tegen cybercriminaliteit bij inwoners en ondernemers.
- Oprichten van buurtcrisisteams van inwoners, in samenwerking met de veiligheidsregio, om de lokale weerbaarheid bij rampen en crises te vergroten.
- Extra aandacht voor natuurbrandbestrijding, in het bijzonder in bossen en recreatieparken.
- Positief bijdragen aan nieuwe defensieopgaven en zorgvuldige ruimtelijke inpassing van defensie terreinen of oefenlocaties.

Discriminatie en sociale veiligheid

- Aanpak discriminatie en sociale veiligheid intensiveren met aandacht voor bewustwording, voorlichting, dialoog en het opvolgen van meldingen.
- Inclusiepanel 'Putten voor Iedereen' structureel ondersteunen en betrekken bij beleid rond inclusie en sociale veiligheid.

- Het meldpunt discriminatie bij Artikel 1 NOG verder bekendmaken en toegankelijk houden.
- De gemeente heeft een voorbeeldfunctie en toetst actief het eigen beleid op uitsluiting, vooroordelen en het wegnemen van drempels
- Er is geen enkele ruimte voor antisemitisme in Putten. Antisemitisme en de ontkenning van de holocaust moeten voortdurend en stevig bestreden te worden.

De wolf

- Inzet op actief beheer van de wolf wanneer deze schade veroorzaakt of in contact komt met mensen.
- De provincie bij elke gelegenheid oproepen tot daadkrachtig optreden en duidelijke beheersmaatregelen.
- Aandacht vragen voor de impact op recreatie en inwoners: voorkomen dat gevoelens van onveiligheid het gebruik van bossen en buitengebied beperken.
- Goede communicatie richting inwoners over maatregelen, risico's en handelingsperspectief bij wolven in de omgeving.

Sociaal Domein

Inleiding

In Putten moet iedereen kunnen meedoen. Jong of oud, ziek of gezond, rijk of arm. Als CDA Putten geloven we dat een samenleving sterker wordt als mensen naar elkaar omkijken, verantwoordelijkheid nemen en hulp krijgen als het nodig is. Onze kracht ligt in gemeenschapszin: de bereidheid om elkaar te steunen en samen verantwoordelijkheid te dragen.

De gemeente speelt daarin een belangrijke rol: dichtbij mensen, toegankelijk, duidelijk en ondersteunend. Sociaal beleid moet werken in het dagelijks leven van mensen. We kiezen voor preventie waar het kan, hulp waar het nodig is, en voor maatwerk dat past bij de inwoner. Zo bouwen we samen aan een betrokken en zorgzame gemeente.

Zorg en ondersteuning: dichtbij en op maat

Sinds 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de jeugdhulp, ondersteuning thuis en werk en inkomen. Dat heeft gezorgd voor een andere manier van werken. Persoonlijke aandacht en hulp dichtbij. In Putten werkt dat goed, maar het zorgt, mede door bezuinigingen door de landelijke overheid, ook voor (financiële) uitdagingen.

Het CDA staat achter het principe van Brede Toegang (samenwerking tussen de jeugdconsulenten, WMO consulenten en Participatieconsulenten), waarbij niet de regels of wetten centraal staan, maar de situatie van de inwoner. Als er meerdere problemen spelen, bijvoorbeeld rond geld, opvoeding of gezondheid, dan is er één aanspreekpunt en één plan. Professionals werken samen en betrekken waar mogelijk ook het netwerk van de inwoner, zoals familie of burens.

De Participatieraad Putten, die gevraagd en ongevraagd advies geeft aan de gemeente, speelt hierin een waardevolle rol. Het CDA waardeert hun inzet en deskundigheid en wil dit adviesorgaan blijven betrekken in de uitwerking van beleid.

Gezonde jeugd en sterke gezinnen

Kinderen en jongeren verdienen een veilige, gezonde en stimulerende omgeving. Het CDA steunt de aanpak Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO), die in 2022 in Putten is gestart. Deze aanpak is gebaseerd op samenwerking tussen ouders, scholen, zorgpartners en de gemeente, met als doel dat jongeren gezond en weerbaar opgroeien.

We vinden dat jongeren gehoord en gezien moeten worden. We staan open voor de ontwikkeling van een jongerencafé of ontmoetingsplek, als jongeren hier zelf behoefte aan hebben. We willen samen met scholen en Putten voor Elkaar voorlichting geven over online gedrag, sexting en sociale media, met als doel jongeren te ondersteunen in het maken van bewuste en goede keuzes.

Ook inwoners zelf spelen een belangrijke rol. Met Putten voor Gezinnen stellen mensen hun hart en huis open als ondersteuning voor gezinnen die tijdelijk een steuntje nodig hebben. Het CDA wil dit initiatief versterken en verbinden met andere vormen van gezinsondersteuning.

We zetten ons daarnaast in voor het welzijn van jongeren. Nog altijd voelen veel jongeren en studenten zich eenzaam. Daarom zetten we in op een gerichte en integrale aanpak om verbinding te stimuleren en mentale veerkracht te vergroten. Daarbij zetten we ook in op gemeentelijk beleid rondom suïcide. Jongerenwerkers, ook vanuit kerken, krijgen de ruimte en ondersteuning om hierin een actieve rol te spelen. We moedigen jongeren aan om mee te doen en bij te dragen aan de samenleving, bijvoorbeeld via de maatschappelijke diensttijd.

Putten voor Elkaar: Samenwerking in het sociaal domein

Sinds 2022 werken meerdere organisaties samen onder de naam Putten voor Elkaar, ontstaan vanuit de kadernotitie Breed Welzijn. Deze samenwerking tussen Welzijn Putten, Stimenz, Actief Putten en Jeugdpunt heeft zich de afgelopen jaren positief ontwikkeld.

Het CDA is enthousiast over deze aanpak. Putten voor Elkaar biedt laagdrempelige hulp, versterkt netwerken en verbindt inwoners met ondersteuning op maat. Deze samenwerking is voor de gemeente van grote waarde.

Wij willen dat Putten voor Elkaar zich verder ontwikkelt als vaste partner in het sociaal domein en toewerkt naar een stevige herkenbare organisatie met korte lijnen.

Mantelzorgers: stille kracht, blijvende steun

Mantelzorgers vormen een stille kracht in onze samenleving. Zij zorgen dagelijks voor een partner, ouder, kind of buur, en verdienen onze blijvende waardering en ondersteuning. We blijven het mantelzorgcompliment voortzetten en investeren in initiatieven zoals De Verschilmakers voor jonge mantelzorgers.

We zetten in op respijtzorg en palliatieve zorg en goede ondersteuning vanuit Putten voor Elkaar, zodat mantelzorgers het vol kunnen houden. Samen met kerken, zorgorganisaties en vrijwilligers willen we een netwerk bouwen dat mantelzorg niet alleen erkent, maar ook écht ondersteunt.

Relaties, veiligheid en zorg

In elke relatie kunnen spanningen ontstaan. Het CDA wil dat mensen op tijd hulp kunnen

krijgen, bijvoorbeeld via een Relatiedesk. Door problemen vroeg te signaleren, kunnen grotere zorgen en schade, zeker voor kinderen, worden voorkomen.

Ook bij huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld moet er snel hulp beschikbaar zijn. De gemeente Putten werkt hierin samen met organisaties als Veilig Thuis, het Centrum Seksueel Geweld en Moviera (vrouwenopvang). Deze samenwerking steunen wij, en we vinden het belangrijk dat deze goed gefinancierd, bekend en toegankelijk blijven. We willen daarnaast expliciet aandacht voor geweld tegen vrouwen. Vrouwen die in onveilige situaties leven, moeten tijdig bescherming, opvang en perspectief krijgen. Met oog voor hun veiligheid en hun toekomst.

Gezondheid en preventie

Gezondheid is meer dan de afwezigheid van ziekte. Het gaat om een goede start, vitaal ouder worden en ondersteuning bij het maken van gezonde keuzes gedurende het hele leven. Het CDA gelooft in een samenleving waarin gezondheid dichtbij, begrijpelijk en toegankelijk is voor iedereen van jong tot oud.

Daarom investeren we in preventie. We willen dat kinderen gezond kunnen opgroeien. Instanties als Icare (0–4 jaar) en de GGD NOG (5–18 jaar), scholen en sportverenigingen zijn hierbij ondersteunend. Denk aan vaccinaties, gezonde voeding, beweging, mentale weerbaarheid en verslavingspreventie.

Voor volwassenen en ouderen zetten we in op valpreventie, welzijn op recept (welzijn op recept is een verwijzing van de huisarts naar bijvoorbeeld activiteiten die je helpen je beter te voelen), duidelijke informatie over medicijnen en voeding, bewegen op maat en suïcidepreventie.

Preventie is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Naast professionals spelen gezinnen, kerken, verenigingen en vrijwilligers een belangrijke rol. We willen eenzaamheid onder ouderen voorkomen en meedoen in de buurt stimuleren,

Werk, bestaanszekerheid en participatie

Werk is meer dan een inkomen. Het betekent meedoen, structuur en erbij horen. Daarom wil het CDA dat iedereen die kan werken, passende ondersteuning krijgt om werk te vinden. Voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt is begeleiding nodig, soms via scholing of re-integratie, soms met een beschutte werkplek.

De samenwerking met de Inclusief Groep is hierbij belangrijk. Ook willen we aandacht blijven houden voor mensen die langdurig werkloos zijn en voor jongeren die extra hulp nodig hebben. Werk helpt niet alleen financieel, maar voorkomt ook isolement en vergroot het netwerk.

Voor statushouders zetten we in op stevige inburgering, waarbij taal, opleiding en werk hand in hand gaan. We vinden dat mbo- en onderwijsinstellingen een grotere rol mogen krijgen in het inburgeringsonderwijs, juist vanwege de koppeling met werk. Elke statushouder is verplicht in te burgeren en actief mee te doen in de samenleving, bijvoorbeeld via taallessen, vrijwilligerswerk of betaald werk. Daarbij is extra aandacht nodig voor vrouwelijke

statushouders, jonge kinderen en groepen die dreigen achter te blijven. Ook stimuleren we ouderbetrokkenheid van nieuwkomers bij het onderwijs, zodat kinderen een betere start krijgen.

Tegelijkertijd vinden wij het rechtvaardig dat wie een uitkering ontvangt, ook iets terugdoet. Voor het CDA geldt: wie kan werken, moet zich inzetten. We zijn daarom voorstander van handhaving binnen de Participatiewet. Een tegenprestatie, zoals vrijwilligerswerk of scholing, is logisch. Wie weigert zonder geldige reden, kan worden gekort op de uitkering. Voor wie (tijdelijk) niet kan werken, moet het sociaal vangnet sterk en menselijk zijn. Een kleine administratieve fout mag niet meteen leiden tot zware sancties als iemand te goeder trouw handelt. Inwoners moeten de kans krijgen om fouten te herstellen. We kiezen daarnaast voor een ruimhartig minimabeleid, met oog voor gezinnen, eenverdieners en werkenden met een laag inkomen.

Pleegouders en gezinshuisouders

Soms is het voor kinderen niet mogelijk om thuis te wonen. Dan zijn er mensen nodig die hun huis en hart openstellen. Pleegouders en gezinshuisouders spelen hierin een sleutelrol. Zij bieden veiligheid, stabiliteit en liefde aan kinderen die dat hard nodig hebben.

Het CDA vindt het belangrijk dat deze gezinnen goed worden ondersteund met training, begeleiding en ruimte voor ontmoeting. Door contactmomenten tussen pleegouders te organiseren, kunnen zij ervaringen uitwisselen en elkaar versterken.

Ook zien we dat het in de praktijk lastig kan zijn om geschikte plekken te vinden waar kinderen hun biologische ouders kunnen ontmoeten. Het CDA pleit daarom voor het realiseren van een laagdrempelige, veilige fysieke locatie in Putten die speciaal hiervoor geschikt is.

Buurten en samenleving: samen sterk

Een sterke samenleving begint in de buurt. In buurten waar mensen elkaar kennen, is het prettiger en veiliger wonen. Daarom wil het CDA investeren in opbouwwerk, bewonersinitiatieven en lokale netwerken.

We geloven in samenredzaamheid: mensen kunnen veel zelf, maar soms is hulp nodig. De gemeente moet dan naast inwoners staan, niet tegenover hen. We houden ook rekening met het tekort aan zorgpersoneel, en kiezen voor slimme en haalbare oplossingen.

Een sterke gemeenschap rust ook op een sociale en pedagogische basis: gezinnen, scholen, sportverenigingen, kerken en buurten die samen een opvoedend klimaat vormen. Hier leren kinderen en jongeren waarden als respect, verantwoordelijkheid en zorg voor elkaar. Putten voor Elkaar kan hierbij een belangrijke verbindende rol spelen.

Asiel, arbeidsmigratie en integratie

In een tijd van verharding zet het CDA in op verbinding, verantwoordelijkheid en solidariteit. Vluchtelingen verdienen een veilige plek, maar altijd binnen de grenzen van de maatschappelijke draagkracht en met oog voor de leefbaarheid van onze gemeente.

De gemeente Putten heeft op basis van de Spreidingswet een opgave om 152 opvangplekken voor asielzoekers te bieden. Vooralsnog is het, ondanks alle inspanningen, niet gelukt dit te realiseren. Het CDA is voorstander van opvang in de regio voor wat betreft asielzoekers. Grootschalige AZC's passen niet bij de schaal en het karakter van Putten. Echter, we kijken niet weg wanneer er wettelijke taken op ons af komen of als we een taakvulling in te vullen hebben.

Sinds het uitbreken van de oorlog in Oekraïne verblijven er gevluchte Oekraïners in Putten. Zowel bij inwoners thuis als in de gemeentelijk opvang. De gemeente voldoet aan de haar vanuit de landelijke overheid opgelegde taakstelling.

Goede integratie kan alleen wanneer mensen niet alleen een slaapplek krijgen, maar ook toegang tot onderwijs, sport en zorg. Daarbij geldt: wie gebruikmaakt van onze gastvrijheid, houdt zich aan de regels. Misbruik pakken we consequent aan.

Bij arbeidsmigranten geldt dat bedrijven verantwoordelijkheid dragen voor fatsoenlijke huisvesting. De gemeente kan – voor zover de landelijke regelgeving die ruimte biedt – bijvoorbeeld vergunningsvoorwaarden stellen of eisen opnemen in het bestemmingsplan.

Waar staat het CDA Putten voor?

Zorg en ondersteuning: dichtbij en op maat

- Behouden en versterken van Brede Toegang als werkwijze (één plan, één aanspreekpunt).
- Participatieraad Putten actief betrekken als adviesorgaan.

Gezonde jeugd en sterke gezinnen

- De OKO-aanpak stevig verankeren in gemeentelijk beleid.
- Onderzoek naar een jongerencafé of ontmoetingsplek.
- Voorlichting over online gedrag, sexting en sociale media op scholen.
- Actieplan tegen eenzaamheid onder jongeren opstellen en uitvoeren.
- Herinvoering subsidie voor jeugdwerkers via kerken.
- Putten voor Gezinnen versterken.

Putten voor Elkaar: samenwerking in het sociaal domein

- Putten voor Elkaar structureel borgen als vaste samenwerkingspartner.

Mantelzorgers: stille kracht, blijvende steun

- Investeren in geclusterde woonvormen en voorzieningen in de buurt.
- Behoud van het mantelzorgcompliment.
- Structurele steun aan initiatieven zoals De Verschilmakers voor jonge mantelzorgers.

Relaties, veiligheid en zorg

- Structurele ondersteuning van de Relatiedesk.
- Voortzetten van samenwerking met Veilig Thuis, Moviera en het Centrum Seksueel Geweld.

- Meer aandacht voor geweld en intimidatie tegen vrouwen.

Gezondheid en preventie

- Investeren in jeugdgezondheidszorg via Icare en GGD NOG.
- Brede preventieve voorlichting over leefstijl, mentale gezondheid en seksualiteit.
- Gemeentelijk beleid ontwikkelen rondom het thema suïcide.
- Ondersteuning via programma's als valpreventie, ouderengym, welzijn op recept.
- Gezondheid en eenzaamheid aanpakken met inzet van kerken, verenigingen en vrijwilligers.

Werk, bestaanszekerheid en participatie

- Samenwerking met de Inclusief Groep voortzetten.
- Passende begeleiding en handhaving binnen de Participatiewet.
- Werk benutten om isolement te doorbreken en netwerken te vergroten.
- Ruimhartig minimabeleid, met aandacht voor gezinnen en werkende armen.
- Stevige inzet op inburgering: taallessen, werk en vrijwilligerswerk als basis voor meedoen. Mbo- en onderwijsinstellingen een grotere rol geven in inburgeringsonderwijs.
- Extra aandacht voor vrouwelijke statushouders, jonge kinderen en 'achterblijvers'.
- Stimuleren van ouderbetrokkenheid van nieuwkomers in het onderwijs.
- Kansen voor statushouders vergroten via het programma 'Statushouders aan het werk', samen met werkgevers en gemeenten.
- Geen zware sancties bij kleine administratieve fouten; ruimte om fouten te herstellen.

Pleeggezinnen en gezinshuizen

- Training, begeleiding en ontmoeting voor pleeg- en gezinshuisouders.
- Veilige locatie realiseren voor omgang tussen kind en biologische ouder.

Buurten en samenleving: samen sterk

- Investeren in opbouwwerk en bewonersinitiatieven.
- Putten voor Elkaar ook betrekken bij buurtaanpak en samenredzaamheid.
- Versterken van de sociale en pedagogische basis in buurten door samenwerking tussen scholen, verenigingen, kerken en buurtinitiatieven.

Asiel, arbeidsmigratie en integratie

- Geen grootschalig AZC in Putten.
- Strengere eisen aan huisvesting van arbeidsmigranten.

Sport, Cultuur en Verenigingsleven

Inleiding

Sport, cultuur en het verenigingsleven zijn onmisbare pijlers van een vitaal en verbonden Putten. Ze vormen het hart van de lokale samenwerking. Ze brengen mensen bij elkaar, zorgen voor ontspanning, gezondheid en inspiratie en versterken het gemeenschapsgevoel in ons dorp. Van voetbal tot fanfare, van zangkoren tot scouting: het zijn de plekken waar jong en oud elkaar ontmoeten. CDA Putten staat pal voor deze basis van onze samenleving. We zijn trots op onze tradities, religie en verenigingen, die ons dorp kleur en karakter geven.

Het CDA heeft aandacht voor- en hecht waarde aan cultuur, tradities en het gemeenschappelijk erfgoed dat generaties voor ons hebben opgebouwd. Het CDA ziet kunst, cultuur en religie als bronnen van inspiratie en kracht, juist in tijden van onzekerheid. Wij willen cultuur en gemeenschappelijk erfgoed toegankelijk maken, zodat iedere inwoner, jong én oud, zich verbonden voelt met onze geschiedenis en deze ook doorgeeft aan toekomstige generaties. Samen bouwen we aan een levendig Putten, waar iedereen mee kan doen op het sportveld, op het podium en in de wijk.

Verenigingen en vrijwilligers: de kracht van Putten

Verenigingen vormen de ruggengraat van Putten. Vrijwilligers maken dit alles mogelijk. Voor het CDA zijn vrijwilligers goud waard: zij geven kleur aan de samenleving, houden verenigingen draaiend en laten Putten bloeien. Daarom blijven we actief inzetten op vrijwilligersbeleid en ondersteuning. Hun inzet verdient blijvende waardering en structurele hulp, bijvoorbeeld via eenvoudige subsidieregelingen en ondersteuning bij het verduurzamen van accommodaties.

We stimuleren samenwerking tussen verenigingen, onderwijs en gemeente. Buurtsportcoaches spelen hierbij een sleutelrol. Zij helpen bij het organiseren van activiteiten en zorgen ervoor dat sport en cultuur ook kwetsbare groepen bereiken. De gemeente moet ruimte geven aan initiatieven van onderop en zorgen voor kwalitatief goede accommodaties voor sport en cultuur.

Sport en cultuur voor iedereen

Iedereen moet kunnen meedoen, ongeacht inkomen, leeftijd of beperking. Sport en cultuur horen bij een samenleving waarin iedereen erbij hoort. Daarom zijn wij voorstander van voortzetting van de financiële ondersteuning via het Jeugdfonds Sport & Cultuur, Stichting Leergeld en het Volwassenenfonds. Ook mensen met een beperking of chronische

aandoening moeten kunnen deelnemen. We blijven daarom investeren in een toegankelijk aanbod, onder andere via het regionale programma “Uniek Sporten”.

We stimuleren verenigingen om hun aanbod inclusief te maken. De open club-subsidie moet behouden blijven, op een eenvoudige en laagdrempelige manier. Ook voor mensen die minder vanzelfsprekend deelnemen, zoals ouderen, nieuwkomers en mensen met een lager inkomen, moet er plek zijn in de sportzaal of bij culturele initiatieven.

Daarnaast werken we samen met de sportverenigingen en Putten voor Elkaar verder aan een sociale veilige sportomgeving, waar geen ruimte is voor grensoverschrijdend gedrag. Dat begint bij een goede basis.

Toekomstbestendige voorzieningen

Het CDA kijkt uit naar de bouw van nieuwe sporthallen in Putten. Dit is een belangrijke investering in onze binnensport, het onderwijs en het verenigingsleven. Ook het behoud van zwembad Bosbad Putten is voor ons van groot belang, vanwege de waarde voor recreatie, zwemonderwijs en gezondheid. We zetten ons in voor een toekomstbestendige exploitatie.

Theater Stroud is het culturele hart van Putten. Het CDA wil dat Stroud behouden blijft als waardevolle voorziening voor culturele programmering, amateurkunst en maatschappelijke ontmoeting. In lijn met de vastgestelde cultuurvisie verdient Stroud een centrale rol in het versterken van het culturele aanbod in Putten.

Voor het CDA blijft de gemeente verantwoordelijk voor de financiering van het groot onderhoud van sportvelden, ook al ligt de uitvoering bij de verenigingen zelf. Daarnaast is er de afgelopen periode geïnvesteerd in de sportaccommodaties. In de afgelopen raadsperiode is de opzet van het meerjaren onderhoudsplan grondig doorgelicht en herzien. Dit MOP heeft een looptijd van vier jaar. Het is fair om bij de evaluatie van het meerjaren onderhoudsplan sportaccommodaties de bijdrage van de sportverenigingen op haalbaarheid te wegen. Als CDA vinden we het redelijk dat sportverenigingen ook zelf een financiële bijdrage leveren aan onderhoud van hun accommodatie, maar wel binnen de draagkracht van de vereniging.

Cultuur, identiteit en erfgoed

Cultuur is meer dan kunst: het gaat over wie we zijn als gemeenschap. Het CDA wil bewustwording stimuleren en daarin bij jongeren beginnen. Daarom moedigen we samenwerking aan tussen scholen, bibliotheek en musea zoals de Mariahoeve en de Tien Malen. De geschiedenis van Putten, waaronder de razzia van 1944, verdient een blijvende plek in het onderwijs en het publieke bewustzijn. Oktober '44 en Stichting Samen Verder zijn hierin belangrijke partners.

Ook onze karakteristieke buurtschappen en monumenten maken Putten uniek. We willen dit erfgoed behouden én benutten, voor inwoners en toeristen. Culturele initiatieven rondom onder andere de Ossenmarkt, sinterklaasintocht, religieuze tradities en lokale verenigingen dragen bij aan een levendig Putten met oog voor zijn wortels.

Het CDA pleit daarnaast voor goede contacten tussen de gemeente en het Puttens Historisch Genootschap. Hun kennis en betrokkenheid zijn van grote waarde voor het bewaren en doorgeven van ons lokale erfgoed. Ook de toegankelijkheid van het gemeentelijk archief verdient aandacht.

Bewegen en beleven in de wijk

Sport, cultuur en bewegen vinden niet alleen plaats in accommodaties, maar ook in de wijk. Het CDA wil beweegvriendelijke en leefbare buurten, met veilige fietspaden, hardlooproutes, speelplekken, beweegpleinen en ruimte voor cultuur in de openbare ruimte. Daarbij zien we ook graag een pumptrackbaan verschijnen in Putten.

We ondersteunen dat de gemeente Putten lokale evenementen zoals de Avondvierdaagse, Koningsdag, de Putten Power Run, DUO marathon, de Puttense sportmarathon en andere culturele initiatieven met maatschappelijke meerwaarde financieel ondersteunt. Ook kleine, laagdrempelige activiteiten verdienen onze steun, omdat ze bijdragen aan ontmoeting en leefbaarheid.

Waar staat het CDA Putten voor?

Verenigingen en vrijwilligers: de kracht van Putten

- Actieve ondersteuning van vrijwilligersinitiatieven en verenigingen door middel van verenigingsondersteuner vanuit Putten voor Elkaar
- Eenvoudige, toegankelijke subsidieregelingen.
- Ondersteuning bij verduurzaming van accommodaties.
- Buurtsportcoaches inzetten als verbindende en ondersteunende kracht.
- Vrijwilligersbeleid om inzet van vrijwilligers structureel te waarderen en stimuleren.

Sport en cultuur voor iedereen

- Bouw van nieuwe sporthallen als investering in sport, onderwijs en verenigingen.
- Behoud en toekomstbestendige exploitatie van zwembad Bosbad Putten.
- Inclusief sportbeleid, met voortzetting van programma's zoals "Uniek Sporten" en de open club-subsidie.
- Financiële ondersteuning via Jeugdfonds Sport & Cultuur, Stichting Leergeld en Volwassenenfonds.

Toekomstbestendige voorzieningen

- Investeren in kwalitatief goede en toekomstbestendige sport- en cultuuraccommodaties (zoals sporthallen, zwembad en Theater Stroud).
- Gemeentelijke verantwoordelijkheid voor groot onderhoud van sportvelden.

Cultuur, identiteit en erfgoed

- Behoud en versterking van Theater Stroud als cultureel hart van Putten.
- Cultuurhistorisch bewustzijn stimuleren via samenwerking met onderwijs, bibliotheek en musea.
- Behoud en benutting van erfgoed, monumenten en karakteristieke buurtschappen.

- Steun voor lokale culturele evenementen zoals sinterklaasintocht, Ossenmarkt en religieuze tradities.
- Cultuur toegankelijk maken voor jong en oud als bron van verbinding en inspiratie.
- Ondersteuning van buurt- en verenigingsgebouwen bij verduurzaming.

Bewegen en beleven in de wijk

- Creëren van beweegvriendelijke en culturele plekken in de openbare ruimte (fietspaden, speelplekken, beweegpleinen en pumptrackbaan). We betrekken hierbij ook de jeugd.
- Financiële ondersteuning van lokale evenementen met maatschappelijke meerwaarde (zoals Avondvierdaagse, Koningsdag, Putten Power Run).
- Ruimte geven aan laagdrempelige, kleinschalige activiteiten die bijdragen aan ontmoeting en leefbaarheid.

Onderwijs

Inleiding

Goed onderwijs is de basis voor een sterke samenleving. Het CDA Putten vindt het belangrijk dat kinderen zich op school veilig voelen, gezien worden en zich goed kunnen ontwikkelen. Onderwijs is méér dan kennis: het is ook samenwerken, groeien als persoon en ontdekken wie je bent. Samenwerking tussen school, thuis en omgeving is hierbij essentieel. Wij geloven in een stevige verbinding tussen kinderopvang, onderwijs, ouders en andere maatschappelijke partners zodat ieder kind de ondersteuning krijgt die het nodig heeft.

Toekomstbestendige schoolgebouwen en omgeving

De komende jaren investeert de gemeente bijna 40 miljoen euro in betere schoolgebouwen. In overleg met schoolbesturen is hiervoor een plan gemaakt: het Integraal Huisvestingsplan (IHP). De komende zestien jaar worden schoolgebouwen vernieuwd en energiezuinig gemaakt. Eén van de eerste projecten is de Ichthusschool. Ook VO-school Groevenbeek wordt verbouwd en uitgebreid.

Het CDA wil investeren in integrale kindcentra, zowel in bestaande als nieuwe gebouwen. Deze centra vormen de verbindende plek in de wijk, waarin kinderen van jongs af aan de juiste begeleiding krijgen.

Voor het CDA is het belangrijk dat leerlingen veilig en zelfstandig naar school kunnen. Daarom zetten we in op goed leerlingenvervoer dat is afgestemd op de behoeften van het kind. Daarnaast stimuleren we het gebruik van het openbaar vervoer en blijven we investeren in veilige fietsroutes. Extra aandacht gaat hierbij uit naar gevaarlijke oversteekplaatsen, zoals bij Hoef en Diermen.

Gelijke kansen voor ieder kind en volwassene

Het CDA zet zich in voor gelijke kansen in onderwijs en ontwikkeling, van jong tot oud. Voor kinderen betekent dit dat alle peuters die extra ondersteuning nodig hebben, gratis voorschoolse educatie van 2,5 tot 4 jaar krijgen. Zo starten zij beter voorbereid in groep 1. Daarnaast ondersteunen we projecten die taal- en leesvaardigheid stimuleren, zoals Boekjes & Babbels en de VoorleesExpress.

Kansengelijkheid gaat verder dan kinderen: ook volwassenen verdienen aandacht, bijvoorbeeld bij laaggeletterdheid of het ontwikkelen van basisvaardigheden. De bibliotheek speelt hierbij een cruciale rol als partner in educatie, taalondersteuning en ontmoeting. Het CDA is voorstander van een verplaatsing van de bibliotheek naar het centrum, zodat deze beter toegankelijk is voor alle inwoners en een nog sterker aanspreekpunt wordt voor leren en ontwikkelen.

Ouders en verzorgers blijven een centrale rol spelen. Samenwerking tussen kinderopvang, onderwijs en thuisomgeving zorgt voor een veilige en stimulerende leeromgeving. Zo leren kinderen spelenderwijs, ontwikkelen ze zelfvertrouwen en bouwen ze sociale vaardigheden op. Ook projecten die vroegtijdige schoolaanmelding en een betere leerplichtaanpak ondersteunen, krijgen onze nadrukkelijke steun.

Passend onderwijs en samenwerking

Ieder kind verdient passend onderwijs, ook kinderen met extra ondersteuningsbehoeften. In Putten is geen speciale school voor deze doelgroep. Daarom willen we onderzoeken of het mogelijk is om een 'Samen naar School'-klas op te zetten, zodat deze kinderen dichtbij huis onderwijs kunnen volgen.

De samenwerking met partners zoals het Puttense Expertiseteam (PET) en het Bovenbestuurlijk IB-overleg (BIB) willen we behouden en versterken. Ook het jeugdmaatschappelijk werk op scholen willen we uitbreiden, zodat vroeger signalering en hulp beschikbaar zijn en schooluitval wordt voorkomen.

Vroegtijdige signalering van ontwikkelingsproblemen wordt mogelijk gemaakt door nauwe samenwerking tussen ouders, kinderopvang en school.

Daarnaast blijven we investeren in het doorstroompunt voor jongeren van 16 tot 27 jaar. Hiermee zorgen we dat jongeren die uitvallen in het onderwijs of op de arbeidsmarkt snel nieuwe kansen krijgen.

Techniek- en beroepsonderwijs: de motor van de toekomst
Voor het CDA is het beroepsonderwijs van groot belang voor de lokale economie. We willen jongeren in Putten voorbereiden op de banen van de toekomst. Daarom investeren we in versterking van het techniekonderwijs in samenwerking met scholen, de Bedrijvenkring Putten (BKP) en het Jonge Ondernemers Platform (JOOP).
Daarnaast zetten we in op stageplekken en leerwerktrajecten, zodat jongeren praktijkervaring opdoen en bedrijven jong talent kunnen aantrekken. Ook ondersteunen we om- en bijscholing van werkenden, zodat zij zich kunnen aanpassen aan veranderende economische omstandigheden.

Leren in de wijk en in de buurt

Onderwijs vindt niet alleen plaats in het klaslokaal. Ook de omgeving speelt een belangrijke rol in ontwikkeling. Daarom investeren we in openbare groene pleinen, sport- en culturele voorzieningen die ruimte geven aan spel, ontmoeting en leren.

We zorgen ook voor toegankelijke en rustige studieplekken in bijvoorbeeld de bibliotheek, zodat scholieren en studenten in hun eigen buurt rustig kunnen werken.

Waar staat het CDA Putten voor?

Toekomstbestendige schoolgebouwen en omgeving

- Uitvoering van het onderwijshuisvestingsplan (IHP): bijna 40 miljoen euro voor vernieuwbouw en verduurzaming van schoolgebouwen.
- Vernieuwbouw basisschool Ichthus en Christelijk College Groevenbeek.
- Investeren in integrale kindcentra als centrale plek in de wijk.
- Investeren in openbare groene pleinen en voorzieningen die uitnodigen tot spel en ontmoeting
- Leerlingenvervoer met maatwerkoplossingen.
- Stimuleren van zelfstandig reizen via openbaar vervoer.
- Aandacht voor veilige schoolroutes, met prioriteit voor oversteekplaatsen Hoef en Diermen.

Gelijke kansen voor ieder kind en volwassene

- Alle kinderen die extra ondersteuning nodig hebben krijgen gratis voorschoolse educatie van 2,5 tot 4 jaar.
- Stimuleren van taal- en leesvaardigheid, bijvoorbeeld via Boekjes & Babbels, de VoorleesExpress en bibliotheekprogramma's.
- Ondersteuning van volwassenen bij laaggeletterdheid en basisvaardigheden, met de bibliotheek als centrale partner.
- Verplaatsing van de bibliotheek naar het centrum voor betere toegankelijkheid en zichtbaarheid.
- Actieve betrokkenheid van ouders bij onderwijs en ontwikkeling van kinderen.
- Verbeteren van leerplichtaanpak en tijdige aanmelding van kinderen op school, met extra ondersteuning waar nodig.

Passend onderwijs en samenwerking

- Onderzoek naar opzet 'Samen naar School'-klas in Putten.
- Samenwerking met PET en BIB behouden en versterken.
- Uitbreiden inzet jeugdmaatschappelijk werk op scholen.
- Voorkomen van schoolverzuim door vroegsignalering.
- Versterken van het doorstroompunt voor jongeren van 16–27 jaar.

Techniek- en beroepsonderwijs: de motor van de toekomst

- Techniekonderwijs versterken in samenwerking met lokale ondernemers en scholen.
- Stimuleren van stage- en leerwerktrajecten voor jongeren.
- Ondersteunen van om- en bijscholing van werkenden in kansrijke sectoren.

Leren in de wijk en in de buurt

- Studieplekken in bijvoorbeeld de bibliotheek, zodat scholieren en studenten in hun eigen dorp rustig kunnen werken.

Mobiliteit & Bereikbaarheid

Inleiding

Mobiliteit is van grote betekenis voor de leefbaarheid, bereikbaarheid en economische vitaliteit van Putten. Het CDA Putten staat voor een veilige, toegankelijke en duurzame infrastructuur die aansluit bij de wensen en behoeften van onze inwoners. Of je nu reist met de fiets, de auto, het openbaar vervoer of te voet, de wegen en voorzieningen moeten betrouwbaar, toekomstbestendig en praktisch zijn. De komende jaren vormt het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan 2023–2033 een belangrijke leidraad om mobiliteit verder te versterken. Daarbij zoekt het CDA steeds naar balans: tussen bereikbaarheid en leefbaarheid, duurzaamheid en realisme, regels en maatwerk.

Veilig dorp en goede doorstroming

Een veilige woonomgeving begint bij een passende verkeersstructuur. In woonwijken betekent dat een maximumsnelheid van 30 km/u, goed ingerichte straten en voldoende ruimte voor voetgangers en fietsers. Verkeersveiligheid wordt niet alleen bepaald door regels, maar ook door de manier waarop de straat is ingericht.

Daarom wil het CDA inwoners actief betrekken bij het verkeersveiliger maken van hun wijk. We stimuleren initiatieven zoals schoolstraten, het combineren van functies op pleinen en innovatieve ideeën zoals spaarpalen, waarbij veilig rijgedrag wordt beloond.

Ook in de dorpskern is veiligheid en leefbaarheid belangrijk. Het invoeren van een verbod op doorgaand vracht- en landbouwverkeer is daarin een belangrijke stap. Het CDA is blij met het lang bepleite verbod op doorgaand vrachtverkeer op de Harderwijkerstraat. Dit is een belangrijke maatregel om het centrum leefbaar en verkeersveilig te houden.

De ontwikkeling van de nieuwe wijk Halvinkhuizen aan de zuidzijde van Putten vraagt om doordachte keuzes in de verkeersstructuur. Het CDA pleit al jarenlang voor de aanleg van een Zuidelijke ontsluitingsweg tussen de N798 en N303. Deze weg is belangrijk voor de bereikbaarheid van Putten en voor het verminderen van de verkeersdruk op bestaande wegen in en rond het dorp. Het CDA zet vol in op deze route. Doorpakken is geboden, de verkeersdruk op en rond de kern van Putten is al erg hoog, en de ontwikkeling van meer dan 1250 nieuwe woningen en bedrijventerrein Henslaere staan al in de steigers. Het lopende haalbaarheidsonderzoek moet helderheid geven over de mogelijkheden. Voor het CDA is het duidelijk: als het verantwoord kan, moeten we deze kans benutten. De door de Rijksoverheid bekend gemaakte plannen voor een megakazerne in de gemeente Zeewolde zijn daarbij een extra reden om door te gaan. Ook met het oog op mogelijke cofinanciering.

Een ander knelpunt is de spoorwegovergang bij de Nijkerkerstraat (N798). Regelmatig ontstaan hier opstoppen, mede door het toenemende treinverkeer. In het kader van de toekomstige ontwikkeling van de Veluwelijn is het van groot belang dat Putten goed aanhaakt en aangehaakt blijft. Een tunnel op deze locatie verbetert de verkeersdoorstroming en is daarmee ook belangrijk voor de aanrijdtijd van hulpdiensten.

De langgekoesterde wens van het CDA voor het verbeteren van de N303 en het verbreden en veiliger maken van het fietspad wordt door de provincie ingewilligd. De financiën zijn door de Provincie beschikbaar gesteld. Het is in de komende bestuursperiode zaak hier bovenop te blijven zitten zodat de uitvoering daadwerkelijk wordt opgepakt.

Duurzame en toegankelijke mobiliteit

Het CDA hecht waarde aan duurzame mobiliteit, maar dan wel op een manier die aansluit bij het dagelijks leven van onze inwoners. Elektrisch vervoer groeit, en daar moet de laadinfrastructuur in meegroeien. Tegelijkertijd moet er oog zijn voor parkeerdruk in wijken, vooral daar waar de ruimte schaars is. Dit is een van de grootste ergernissen in meerdere wijken en straten in Putten. Het toevoegen van laadpalen vraagt dus om slimme oplossingen, waarbij de balans behouden blijft tussen verduurzaming en bereikbaarheid. Wat het CDA betreft betekent het toevoegen van een laadpaalparkeerplaats ook dat er een reguliere parkeerplaats wordt toegevoegd.

We investeren daarnaast in goede en betaalbare alternatieven voor de auto, zoals snelfietspaden, openbaar vervoer en vormen van deelvervoer.

Het parkeerbeleid verdient een realistische benadering. Elke wijk is anders, en daarom is maatwerk essentieel. In wijken met veel sociale huurwoningen is het autobezit vaak lager, net als het aantal elektrische voertuigen. Het CDA staat dan ook voor het toepassen van de parkeernormen met gezond verstand, zodat ze aansluiten op de lokale situatie. We betrekken hierbij de buurt, omdat zij dagelijks met de parkeersituatie in hun omgeving te maken hebben. Het inruilen van bestaande parkeerplekken voor nieuwbouw of groen mag alleen plaatsvinden als daar draagvlak voor is in de buurt.

Fietsveiligheid en openbaar vervoer

Fietsen is een belangrijke en duurzame manier van reizen. Het CDA wil blijven investeren in veilige fietsroutes, zeker nu het fietsverkeer steeds drukker en sneller wordt. De verkeersveiligheid rondom scholen, zoals bij basisscholen Hoef en Diermen, verdient blijvende aandacht van zowel de gemeente als de provincie.

Naast de fiets speelt ook het openbaar vervoer een cruciale rol in de bereikbaarheid van Putten. De treinverbinding tussen Utrecht en Zwolle via de Veluwelijn is belangrijk. Het is voor Putten van groot belang om hierbij goed aan te haken en op te komen voor onze lokale belangen, zeker als het gaat om de spoorwegovergangen op ons grondgebied. Daarnaast pleit het CDA ervoor dat de kwartiersprinter (welke onderdeel is van de Veluwelijn) ook in Putten zal gaan stoppen.

Ook het busvervoer blijft essentieel, vooral voor ouderen, jongeren, inwoners zonder eigen vervoer en bezoekers van buiten Putten. Het CDA vraagt bij de provincie aandacht voor het behouden en verbeteren van busverbindingen. Buslijn 107, die Putten verbindt met het station en omliggende dorpen, zou wat ons betreft een hogere frequentie moeten krijgen: van één keer per uur naar minimaal twee keer per uur. Daarnaast is het belangrijk dat nieuwe woonwijken goed worden ontsloten met buslijnen, zodat openbaar vervoer voor alle Puttenaren bereikbaar blijft.

Regionale samenwerking

Mobiliteitsvraagstukken stoppen niet bij de gemeentegrens. Een goede bereikbaarheid van Putten vraagt om samenwerking met buurgemeenten, de provincie en de regio. Of het nu gaat om betere OV-verbindingen, afstemming bij grensoverschrijdende wegen of duurzame mobiliteitsoplossingen, alleen samen kunnen we knelpunten oplossen en de bereikbaarheid verbeteren.

Voor Putten betekent dat ook: actief betrokken blijven bij de verdere ontwikkeling van de Veluwelijn, waarbij naast snelheid en capaciteit ook lokale bereikbaarheid en verkeersveiligheid meegewogen moeten worden.

Onderhoud van groen, wegen en infrastructuur

Bereikbaarheid begint met goed onderhoud. De komende jaren wordt er in Putten flink geïnvesteerd in het opknappen van wegen, trottoirs en fietspaden – en dat is hard nodig. Vooral in wijken die in de jaren '60 en '70 zijn gebouwd, is de renovatie van de infrastructuur hoognodig. Het uitvoeren en actueel houden van het Omgevingsplan Openbare Ruimte (OPOR) biedt een goede basis om dit structureel en planmatig aan te pakken. Daarbij hoort ook dat de benodigde financiële middelen vast in de gemeentelijke begroting beschikbaar zijn. Het CDA is blij dat deze achterstanden nu worden opgepakt. Een veilige en verzorgde openbare ruimte draagt bij aan een prettige woonomgeving én aan verkeersveiligheid voor jong en oud.

Naast wegen en fietspaden hoort ook groenonderhoud bij een leefbare openbare ruimte. Goed onderhouden plantsoenen, speelvelden, bermen en bomen maken Putten aantrekkelijk en dragen bij aan biodiversiteit en klimaatbestendigheid. Het CDA wil dat groenonderhoud structureel onderdeel blijft van het beleid, met oog voor duurzaamheid en betrokkenheid van inwoners bij hun leefomgeving.

We zien bovendien kansen om de openbare ruimte mooier én efficiënter te onderhouden. Bijvoorbeeld door bedrijven de mogelijkheid te geven om rotondes of groenstroken te sponsoren. Dit gebeurt al in meerdere gemeenten en kan ook in Putten bijdragen aan een verzorgde uitstraling van belangrijke verkeerspunten. Naast lagere kosten voor de gemeente biedt dat tevens bedrijven een mooie gelegenheid voor een stukje zichtbaarheid. Uiteraard blijft de gemeente eindverantwoordelijk voor verkeersveiligheid en een nette, duurzame uitstraling.

Waar staat het CDA Putten voor?

Veilig dorp en goede doorstroming

- Zuidelijke ontsluitingsweg: wat het CDA betreft een noodzakelijke investering in verkeersveiligheid, bereikbaarheid en toekomstige dorpsontwikkeling. Het lopende haalbaarheidsonderzoek is daarin leidend.
- Tunnel Nijkerkerstraat (N798): onderzoek en lobby voor een ongelijkvloerse kruising, ter bevordering van verkeersveiligheid en bereikbaarheid.
- 30 km/u in woonwijken als uitgangspunt, met inrichting die die snelheid ook daadwerkelijk afdwingt.
- Inwoners actief betrekken bij verkeersveiligheid in hun wijk, bijvoorbeeld met schoolstraten, dubbelgebruik van pleinen en spaarpalen.

Duurzame en toegankelijke mobiliteit

- Uitbreiding van de laadinfrastructuur, mits dit niet leidt tot een afname van parkeerplekken; toevoeging van een laadplek moet gepaard gaan met het behouden van reguliere parkeerplaatsen.
- Slimme toepassing van parkeernormen, met oog voor autobezit, type wijk en lokale omstandigheden.
- Geen inruil van parkeerplekken voor groen of woningbouw zonder draagvlak in de buurt.
- Voldoende parkeergelegenheid bij nieuwbouw, afgestemd op gezinnen en werkenden.
- Extra parkeeroplossingen in wijken met hoge parkeerdruk, in afstemming met omwonenden.

Fietsveiligheid en openbaar vervoer

- Uitbreiding van buslijn 107 naar een halfuursdienst, en goede ontsluiting van nieuwe woonwijken.
- Investeren in aantrekkelijke alternatieven voor de auto, zoals snelfietspaden, deelvervoer (auto, scooter, fiets) en kleinschalig vervoer waar geen buslijn rendabel is.
- Veilige en toekomstbestendige fietspaden, met bijzondere aandacht voor schoolroutes en oversteekplaatsen.
- Aangehaakt blijven bij de ontwikkelingen van de Veluwelijn en daarbij pleiten voor kwartiersprinter welke ook bij Putten stopt.

Regionale samenwerking

- Actieve betrokkenheid bij de ontwikkeling van de Veluwelijn, inclusief aandacht voor lokale spoorveiligheid.
- Samenwerking met provincie en regio bij grensoverschrijdende mobiliteitsprojecten.
- Kansen voor cofinanciering benutten, bijvoorbeeld in relatie tot Rijksplannen zoals de megakazerne in Zeewolde.

Onderhoud van groen, wegen en infrastructuur

- Investeren in achterstallig onderhoud van wegen, trottoirs en fietspaden, met prioriteit voor oudere wijken.
- Groenonderhoud structureel versterken, met aandacht voor duurzaamheid, biodiversiteit en betrokkenheid van inwoners.
- Bedrijfssponsoring van rotondes en groenstroken mogelijk maken. Het CDA wil ondernemers de kans geven om rotondes en groenstroken te adopteren of te sponsoren, onder duidelijke voorwaarden. Zo houden we Putten netjes en aantrekkelijk zonder extra kosten voor de gemeenschap.

Economie

Inleiding

Een gezonde en sterke economie is essentieel voor een leefbare gemeente. Voor Putten betekent dit vooral: een krachtig midden- en kleinbedrijf, een vitaal buitengebied, toekomstgerichte bedrijventerreinen, een aantrekkelijk centrum én een sterke toeristisch-recreatieve sector. Het CDA Putten kiest voor een economie die dichtbij is, duurzaam, sociaal en betrouwbaar. We willen ondernemers ruimte geven, belemmeringen wegnemen en inzetten op samenwerking tussen overheid, ondernemers, onderwijs en maatschappelijke organisaties.

Lokale ondernemers dragen op veel manieren bij aan onze gemeenschap. Ze zorgen voor banen, zijn zichtbaar in het dorp, ondersteunen verenigingen en creëren kansen voor jongeren. Daarom wil het CDA dat de gemeente een dienstbare en toegankelijke partner is voor ondernemers. Dat begint met heldere regels, korte lijnen en ruimte om te ondernemen. We vinden dat de gemeente bij inkoop vaker lokaal moet kijken en actief contact moet onderhouden met ondernemers uit alle sectoren.

Daarnaast is het cruciaal om te investeren in voldoende menskracht in de techniek. Er is een groeiende vraag naar vakmensen in technische sectoren, en Putten moet jongeren stimuleren om voor techniek te kiezen. Samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven is daarbij onmisbaar.

Winkelgebied en centrum

Het CDA vindt het belangrijk dat het centrum van Putten aantrekkelijk, gastvrij en levendig blijft. De vernieuwde winkelstraten en pleinen dragen hier positief aan bij, zowel voor ondernemers als voor inwoners en bezoekers. We zetten in op kwaliteit, uitstraling en het bieden van ruimte aan ondernemers om te vernieuwen. Het CDA hoopt dat deze ontwikkeling ondernemers stimuleert om de horeca in Putten verder te versterken. Jongeren verdienen een plek om uit te gaan en elkaar te ontmoeten, en wij dromen van een dorpshart waar de terrassen weer vol zitten en het bruist van gezelligheid.

De WCP en VVV Putten hebben de afgelopen periode veel tijd en energie geïnvesteerd in het organiseren van activiteiten in het centrum. Het gehele jaar door. Het CDA ziet deze positieve ontwikkeling en kijkt uit naar de verdere doorontwikkeling hiervan. De keuze om de kermis naar het centrum te halen heeft goed uitgepakt. Mogelijk is een schaatsbaan in de kerstperiode ook haalbaar.

Tegelijkertijd maken we ons zorgen over de leegstand in het centrum en de winkelgebieden. Het is essentieel dat de gemeente zich actief inzet om leegstand terug te dringen. Daarom pleit het CDA voor een financiële bijdrage voor een centrummanager. Deze persoon kan de schakel vormen tussen gemeente, ondernemers en pandeigenaren, en gericht actie ondernemen om leegstand aan te pakken. Daarnaast vindt het CDA dat pandeigenaren meer betrokken en verantwoordelijk mogen zijn bij het toekomstbestendig houden van het centrum. Daarbij richten we ons voornamelijk op het versterken van het kernwinkelgebied (Dorpsstraat vanaf plein Foppen, Kerkstraat tot Bakkerstraat en Verlengde

Dorpsstraat). Voor panden buiten dat gebied (de aanloopstraten) staan we open voor andere functies in plaats van winkels.

Om het centrum beter toegankelijk te maken, is goede parkeeraanduiding cruciaal. Bezoekers moeten eenvoudig de weg kunnen vinden naar parkeerterreinen zoals het Kerkplein en het Fontanusplein. Ook zijn we voorstander van enkele kortdurende parkeerplaatsen van maximaal 30 minuten, bijvoorbeeld net achter de Oude Kerk of in de verlengde Dorpsstraat bij de Hema. Dit om snel winkelbezoek mogelijk te maken en de doorstroming te bevorderen. Verder zien we graag een extra openbaar toilet toegevoegd worden in het centrum. Deze moet dan ook toegankelijk zijn voor minder validen.

Toerisme en recreatie

Toerisme en recreatie vormen een sterke economische pijler in Putten. Met ruim zestig recreatieparken biedt Putten een divers aanbod aan vakantieverblijven en kampeermogelijkheden. De centrale ligging op de Veluwe, de rust en ruimte, en de rijke natuur met bossen, heide en het water bij Strand Nulde / Veluwe aan Zee maken Putten geliefd bij toeristen. Fietsers en wandelaars weten de regio goed te vinden, net als bezoekers van dagrecreatie zoals Bosbad Putten, de Bostoren van landgoed Schovenhorst en de vele landgoederen in het buitengebied.

De gebiedsontwikkeling van Veluwe aan Zee, een initiatief van Leisurelands dat onder meer nieuwe strandpaviljoens, een boulevard, groene wanden en bewegwijzering omvat, draagt bij aan deze regionaal groeiende reputatie. Het CDA is positief over deze investeringen en ziet hierin een kans om het profiel van Putten als aantrekkelijk en kwalitatief toeristisch gebied verder te versterken.

De gemeente en recreatieondernemers werken daarnaast samen aan toekomstgerichte initiatieven, waaronder het programma Vitale Vakantieparken. Dit richt zich op kwaliteitsverbetering, vergroening en verduurzaming van het recreatieaanbod. Het CDA ondersteunt deze aanpak en wil dat de gemeente hierin blijft investeren. Ook de Toeristische Agenda heeft de afgelopen jaren gezorgd voor meer focus en samenhang in het beleid.

We vinden het belangrijk dat toerisme in balans is met het karakter van ons dorp. Geen massatoerisme, maar kwaliteitstoerisme dat past bij de identiteit van Putten. Samenwerking met partners zoals VVV Putten en de Puttense Recreatie Ondernemers Vereniging (PROV) is daarbij onmisbaar.

Daarnaast ziet het CDA kansen om toerisme verder te versterken door de uitkomsten van het Dromenlab Putten, waarin inwoners hun ideeën voor de toekomst deelden, actief mee te nemen in nieuw beleid. Daaruit bleek onder andere behoefte aan recreatieve verbindingen, gastvrijheid, beleving en betrokkenheid van inwoners bij de ontwikkeling van hun leefomgeving.

Kortom: toerisme is van grote waarde voor onze lokale economie én voor de levendigheid van Putten. Het CDA wil dat de gemeente die rol actief blijft ondersteunen, met oog voor kwaliteit, samenwerking en duurzaamheid.

Agrarische sector: onmisbaar voor Putten

Boeren en tuinders zijn onlosmakelijk verbonden met Putten. Ze produceren voedsel, beheren het landschap en zijn een belangrijke pijler van onze lokale economie. Het CDA ziet de agrarische sector als partner bij het behouden en transformeren van het buitengebied.

We willen ruimte bieden aan boeren. Daarbij erkennen we landbouw als een volwaardige economische en landschappelijke functie, essentieel voor voedselzekerheid, lokale economie en het karakter van Putten. Echter zien we ook ons buitengebied veranderen en komt er op verschillende manieren ruimte vrij. Wij zien hier kansen voor (bepaalde) bedrijvigheid passend is het buitengebied.

Het CDA pleit voor flexibiliteit en maatwerk in beleid: geen one-size-fits-all, maar ruimte voor lokale oplossingen en het beschermen van het verdienvermogen van de boeren. Dat betekent ook: snelle en voorspelbare vergunningverlening, oog voor mentale druk bij agrarische gezinnen, en geen extra lokale regels bovenop landelijke kaders.

Ruimte voor bedrijvigheid

Bedrijven zijn essentieel voor werkgelegenheid, innovatie en economische vitaliteit. Omdat ruimte schaars is, moeten we deze zorgvuldig en toekomstgericht inzetten.

Het CDA wil dat bestaande bedrijventerreinen zoals Keizerswoert beter worden benut. Daarnaast is de ontwikkeling van bedrijventerrein De Henslare een belangrijke stap. We hopen op snelle ontwikkeling en, ervan uitgaande dat de vraag hoog is en blijft, willen we ook de naastgelegen hectares zo snel mogelijk als bedrijventerrein inrichten.

De inzet van het CDA in het regionaal programma werklocaties is dat binnen het hele grondgebied van Putten wordt gezocht naar mogelijkheden voor ruimte voor bedrijvigheid. Meer concreet denken wij aan de zuidkant van Putten. Door de aanwezigheid van goede landbouwgronden, natuur en recreatievoorzieningen aan de A28 is deze locatie voor het CDA niet de eerste keus, maar met een juiste inpassing en noodzaak doen we hiervoor de deur niet op voorhand dicht. Daarbij denken we vooral aan het gebied bij de Hoornsdam waar al enkele bestaande bedrijven aanwezig zijn.

Daarbij zien we een belangrijke uitdaging: de verhouding tussen het aantal inwoners en het aantal arbeidsplaatsen in Putten ligt lager dan in omliggende gemeenten en de regio. Dat betekent dat veel inwoners buiten Putten werken. Het CDA vindt het van groot belang dat deze balans verbetert. Het behoud en de uitbreiding van bedrijvigheid is nodig om te voorkomen dat Putten steeds meer een woongemeente wordt in plaats van een werkgemeente.

Een sterke lokale economie betekent ook een sterk verenigingsleven. Bedrijven zijn immers vaak de sponsors en supporters van sportclubs en culturele verenigingen. Voor het CDA is dit een extra reden om bedrijven te behouden en nieuwe bedrijvigheid aan te trekken: het versterkt niet alleen de werkgelegenheid, maar ook de gemeenschapszin in Putten.

Toekomstbestendige bedrijventerreinen vinden we daarbij belangrijk. De gemeente moet ondernemers ondersteunen bij verduurzaming, circulair ondernemen en innovatieve

samenwerking, zoals het delen van energie of gezamenlijke logistiek. Daarnaast vinden we de ontwikkeling rondom parkmanagement positief. Daarbij trekken we op met ondernemersorganisaties als BKP en JOOP.

Onderwijs, jongeren en arbeidsmarkt

Een sterke economie vraagt om vakmensen. Daarom wil het CDA de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven versterken. Jongeren moeten in Putten kansen krijgen voor stages, leerwerkplekken en werk in sectoren zoals bouw, techniek, zorg, landbouw en dienstverlening. Initiatieven zoals de Dag van de Techniek, bedrijfsbezoeken en loopbaanoriëntatie blijven belangrijk.

De gemeente ondersteunt ondernemers bij het vinden van personeel, bijvoorbeeld via regionale platforms en leerwerktrajecten. Zo versterken we de verbinding tussen opleiding en werk, zorgen we dat jongeren in Putten blijven en dat bedrijven voldoende vakmensen vinden.

Regionale samenwerking

Economie stopt niet bij gemeentegrenzen. Putten moet actief blijven deelnemen aan regionale overleggen zoals de Noord-Veluwe, arbeidsmarktregio VeluweStedendriehoek en Foodvalley. Samenwerking met buurgemeenten, onderwijsinstellingen en ondernemersverenigingen helpt kansen te benutten en knelpunten op te lossen, bijvoorbeeld bij bedrijventerreinen, energiehub's of bedrijfsaantrekkelijkheid.

Waar staat het CDA Putten voor?

Winkelgebied en centrum

- Actieve samenwerking met ondernemers in alle sectoren, met vaste aanspreekpunten, korte lijnen en heldere communicatie.
- Lokale inkoop krijgt bij gemeentelijke aanbestedingen waar mogelijk de voorkeur.
- Betere samenwerking tussen WCP en VVPP om centrum, winkelgebied en toerisme te versterken.
- Het centrum van Putten blijft aantrekkelijk, gastvrij en levendig.
- Investeren in kwaliteit en uitstraling van winkelstraten en pleinen, met ruimte voor vernieuwing door ondernemers.
- Gratis parkeren in en rond het centrum behouden.
- Goed parkeermanagement met duidelijke aanduiding van parkeerterreinen zoals Kerkplein en Fontanusplein.
- Kortdurende parkeerplekken (max 30 minuten) op strategische locaties om snel winkelbezoek te stimuleren.
- Creëren van extra openbaar toilet die ook toegankelijk is voor minder validen.
- Financiële bijdrage vanuit de gemeente voor een centrummanager, die met ondernemers en pandeigenaren de leegstand aanpakt en tegengaat.
- Pandeigenaren worden gestimuleerd meer bij te dragen aan het centrum.

Toerisme en recreatie

- Toerisme als belangrijke economische motor ondersteunen, met ruimte voor innovatie, kwaliteitsverbetering en samenwerking.
- Inzetten op Vitale Vakantieparken en het benutten van de uitkomsten van het Dromenlab Putten.
- De investeringen in Veluwe aan Zee ondersteunen en benutten als kans om Putten als kwalitatieve toeristische bestemming te versterken.

Agrarische sector: onmisbaar in Putten

- De landbouw is een volwaardige economische en landschappelijke functie en moet dat ook blijven.
- Ruimte voor innovatie, verduurzaming en verbreding, inclusief nevenactiviteiten zoals zorg, recreatie en educatie.
- Aandacht voor bedrijfsopvolgingen en ondersteuning van jonge boeren.
- Flexibel en uitvoerbaar beleid dat rekening houdt met diversiteit in bedrijfsmodellen en het verdienvermogen van boeren en tuinders.
- Geen extra lokale regels bovenop landelijke wetgeving; voorspelbare en duidelijke vergunningprocedures.

Ruimte voor bedrijvigheid

- Optimale benutting van bestaande bedrijventerreinen, zoals Keizerswoert.
- Snelle ontwikkeling van bedrijventerrein De Henslare en eventuele uitbreiding naar naastgelegen hectares.
- Actief zoeken en plannen uitbreiding van bedrijventerreinen.
- Verbeteren van de verhouding tussen inwoners en arbeidsplaatsen door behoud én uitbreiding van bedrijvigheid.
- Bedrijvigheid versterken als basis voor een vitaal verenigingsleven door de rol van bedrijven als sponsor en supporter van sport- en cultuurverenigingen.
- Ondersteuning van ondernemers bij verduurzaming, circulair ondernemen en innovatie op bedrijventerreinen.
- Betrokkenheid van ondernemersorganisaties bij economisch beleid.

Onderwijs, jongeren en arbeidsmarkt

- Versterken van de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven.
- Meer kansen voor jongeren op stages, leerwerkplekken en banen in techniek, bouw, zorg, landbouw en dienstverlening.
- Ondersteuning van ondernemers bij het vinden van personeel via regionale platforms en leerwerktrajecten.
- Stimuleren van initiatieven zoals Dag van de Techniek en bedrijfsbezoeken.

Regionale samenwerking

- Actieve deelname aan regionale economische samenwerking in Noord-Veluwe, VeluweStedendriehoek en Foodvalley.
- Samenwerking met buurgemeenten, onderwijs en ondernemers bij het aantrekken van bedrijven, energiehubs en bedrijventerreinontwikkeling.

Wonen, Leefomgeving en Ruimtelijke Ontwikkeling

Inleiding

Een huis is meer dan een stapel stenen met een dak. Een huis is een thuis. Een plek waar je je gekend weet, waar je veilig bent, alleen of met dierbaren. Voor het CDA Putten begint huisvesting niet bij de markt, maar bij de gemeenschap. We bouwen niet alleen woningen, we bouwen aan leefbare buurten, sociale verbanden en een samenleving waarin mensen naar elkaar omkijken.

Huisvesting gaat wat ons betreft niet alleen over aantallen, maar ook over de vraag hoe we samenleven. Hoe zorgen we ervoor dat mensen, jong en oud, in hun eigen dorp kunnen blijven wonen? Hoe bouwen we wijken waarin ontmoeting vanzelfsprekend is? En hoe creëren we ruimte voor gemeenschappen om te groeien?

Nieuwbouw en woningaanbod: bouwen voor de toekomst

We staan als Putten voor grote bouwopgaven. Gelukkig zijn er concrete locaties waar de komende jaren gebouwd kan worden. De bestemmingsplannen van de nieuwe wijk Halvinkhuizen zijn de afgelopen raadsperiode vastgesteld door de gemeenteraad. Het CDA is blij dat de uitvoering van start kan. Deze wijk biedt ruimte voor de invulling van een substantiële woningbouwopgave. Een unieke kans om veel mensen uit Putten aan een woning te helpen.

Daarnaast is er de locatie Bosrande, waar wij op korte termijn realisatie hopen te zien. Ook de Ambachtstraat, nu nog bedrijventerrein, wordt stap voor stap getransformeerd naar een woongebied. Als CDA steunen we deze ontwikkeling, maar waken er tegelijk voor dat ondernemers niet in de knel komen: zij moeten elders in Putten voldoende ruimte behouden om te ondernemen. Tot slot kijken we ook met een schuin oog richting de toekomst. Een ontwikkeling van een nieuwbouwlocatie kost al snel zo'n 10 jaar. Aan de zuidkant van Putten zien we mogelijkheden voor woningbouw na Halvinkhuizen. De komende periode willen we starten met dat proces, om te voorkomen dat er wederom te laat wordt gestart zoals bij Halvinkhuizen is gebeurd.

Naast nieuwbouw zetten we ook in op het beter benutten van de bestaande woningvoorraad. Zo willen we meer ruimte bieden voor woningsplitsing, waarbij grotere woningen kunnen worden omgevormd tot twee woningen. Dit biedt kansen voor jongeren of ouderen die zelfstandig willen wonen, maar in hun vertrouwde omgeving willen blijven. Ook alternatieve woonvormen, zoals tiny houses en rug-aan-rugwoningen, verdienen een plek in het woningaanbod, mits goed ingepast in de omgeving.

We bouwen gezins- en levensloopbestendig, zodat mensen langer in hun eigen buurt kunnen blijven wonen. Dit verstevigt de gemeenschap en sociale samenhang. Het CDA wil jongeren helpen bij hun eerste stap op de woningmarkt. Daarom pleiten we voor startersleningen, sociale koop en kopen met korting. Daarnaast willen we de mogelijkheid

bieden tot meergeneratiewoningen. Dit zijn tijdelijke, persoonsgebonden woonvormen op het erf van de familie. Daarmee creëren we nabijheid tussen generaties en versterken we het informele netwerk in onze samenleving.

Voor de korte termijn kunnen ook flexwoningen een bijdrage leveren. Een eerste locatie is in ontwikkeling bij de Hersteld Hervormde Kerk. Het CDA is voorstander van extra flexwoningen in Putten.

Studentenhuisvesting: verbonden blijven met Putten

Veel Puttense jongeren vertrekken na de middelbare school naar steden om te studeren, vaak ook vanwege de mogelijkheid om op kamers te gaan. Tegelijkertijd betekent dat vaak ook dat de binding met Putten minder wordt. Het CDA wil daarom de mogelijkheden verkennen om in Putten studentenhuisvesting te realiseren, gericht op Puttense jongeren. Hiermee krijgen zij de kans om zelfstandig te wonen, maar toch in hun vertrouwde omgeving te blijven.

Putten ligt centraal en is goed bereikbaar met het openbaar vervoer, waardoor studeren in steden als Amersfoort, Zwolle of Utrecht prima te combineren is met wonen in Putten. Studentenhuisvesting in het dorp biedt jongeren vrijheid en zelfstandigheid, zónder dat de band met hun dorp verloren gaat. Zo bouwen we aan een generatie die verbonden blijft met de Puttense gemeenschap.

Toewijzing: kansen voor jongeren

Het CDA wil dat jongeren een eerlijke kans krijgen op de woningmarkt. Jongeren onder de 27 jaar komen vaak moeilijk aan bod bij de toewijzing van sociale huurwoningen. Daarom pleiten wij voor meer mogelijkheden tot passend toewijzen, waarbij ook hun levensfase en toekomstperspectief worden meegenomen. Jong zijn mag geen nadeel zijn als je in Putten wil blijven wonen.

Het CDA wil dat er kritisch wordt gekeken naar de werking van de urgentieregeling voor bijzondere aandachtsgroepen, zoals statushouders en mensen met voorrang op een woning. Nu zorgt deze regeling er soms voor dat andere woningzoekenden met lange inschrijfduur structureel achteraan staan. We willen onderzoeken hoe deze regeling kan worden versoerd of gebalanceerd, zodat de verdeling van woningen eerlijker en transparanter wordt. Met meer nadruk op inschrijfduur en lokale binding.

Wonen en zorg: nabijheid en ondersteuning

De toekomst van wonen vraagt om nieuwe woonvormen die zelfstandigheid combineren met ontmoeting en nabijheid. Het scheiden van wonen en zorg heeft positieve effecten gehad, maar ook geleid tot meer eenzaamheid en versnippering. Wij willen daarom ruimte bieden aan geclusterde woonvormen, zoals knarrenhofjes, meergeneratiehofjes en

mantelzorgwoningen. Deze woonvormen zorgen ervoor dat ouderen zelfstandig kunnen blijven wonen, met zorg en gezelschap binnen handbereik.

Ook mensen die uitstromen uit maatschappelijke opvang of beschermd wonen verdienen een plek in de samenleving. Daarom pleiten wij voor gemengde woonconcepten, waar ruimte is voor begeleiding, maar ook voor ontmoeting met burens en deelname aan het gewone leven.

Wonen en zorg horen meer verbonden te worden met de gemeenschap. Dat vraagt ook om aandacht voor preventie, bereikbaarheid en het behoud van zorgvoorzieningen dichtbij huis.

Leefomgeving: kwaliteit, groen en eigenaarschap

Een prettige leefomgeving is essentieel voor gezondheid en welzijn. Daarom investeren we in veilige, toegankelijke en groene openbare ruimte. Trottoirs moeten goed begaanbaar zijn, speelplekken inclusief, en bij de inrichting van de openbare ruimte moet rekening worden gehouden met mensen met een beperking. De openbare ruimte is van ons allemaal, en mensen moeten zich daarin vrij kunnen bewegen en thuis voelen. Bij de ontwikkeling van ruimtelijke plannen willen we graag het inclusiepanel en/of andere ervaringsdeskundigheid betrekken met het oog op toegankelijkheid voor verschillende doelgroepen.

We geloven in de kracht van mensen. Initiatieven van inwoners om hun eigen wijk of straat mooier, veiliger of leefbaarder te maken verdienen ondersteuning. We stimuleren daarom buurtparticipatie, waarbij inwoners mee kunnen denken en doen bij het ontwerp en onderhoud van hun leefomgeving. Denk aan buurttuinen, gezamenlijk groenbeheer of het organiseren van buurtactiviteiten en -feesten.

In buurten waar sociale problemen groter zijn of waar de leefbaarheid onder druk staat, zetten we extra in. We durven daarin te differentiëren: er wordt meer geveegd waar rommel dreigt, meer aandacht besteed aan sociale veiligheid, en actieve bewonersgroepen worden ondersteund. Rommel trekt immers rommel aan, is slecht voor de sociale veiligheid en verkleint eigenaarschap.

Tegelijk willen we ook investeren in de fysieke leefomgeving. We stimuleren het aanleggen van groene daken en geven ruimte aan vergroening. Dit helpt om hittestress en wateroverlast te beperken, en verhoogt de kwaliteit van leven.

Buitengebied en buurtschappen: levendig en verbonden

Het buitengebied van Putten is een waardevolle woon- en leefomgeving. Boeren, gezinnen en ondernemers zorgen voor vitaliteit en verbondenheid met het landschap. Het CDA wil dit gebied levendig en leefbaar houden.

We willen ruimte bieden voor meergeneratiewonen in het buitengebied, waardoor jonge gezinnen een plek kunnen krijgen in het buitengebied. Dit moet wel op zodanige wijze gaan dat het buitengebied niet verandert in een woonwijk.

Ook in de buurtschappen is het belangrijk dat we blijven investeren in leefbaarheid. Denk aan het behoud van buurt- en verenigingsgebouwen, ontmoetingsplekken en goede bereikbaarheid. Ook voor landbouwverkeer. Elk buurtschap (Steenenkamer, Diermen, Krachtighuizen, Huinen, Gerven, Hell, Koudhoorn, Veenhuizerveld en Hoef) heeft zijn eigen karakter. We willen samen met bewoners zoeken naar oplossingen die passen bij hun omgeving en leefstijl.

Waar staat het CDA Putten voor?

Nieuwbouw en woningaanbod: bouwen voor de toekomst

- Realisatie van Halvinkhuizen, Bosrande en de transformatie van de Ambachtstraat naar woongebied.
- Voorbereiden van toekomstige bouwlocaties, zoals aan de zuidkant van Putten, om tijdig te starten.
- Bouwen van gezins- en levensloopbestendige woningen, zodat mensen langer in hun buurt kunnen blijven wonen.
- Extra starterskansen door startersleningen, sociale koop en kopen met korting.
- Ruimte voor generatiewoningen op erven om nabijheid tussen generaties te versterken.
- Beter benutten van bestaande woningvoorraad door woningsplitsing, tiny houses en rug-aan-rugwoningen.
- Realisatie van flexwoningen als tijdelijke oplossing voor woningnood.

Studentenhuysvesting: verbonden blijven met Putten

- Onderzoek naar mogelijkheden voor studentenhuysvesting in Putten, gericht op Puttense jongeren.
- Studenten de kans geven zelfstandig te wonen in Putten en toch de binding met het dorp te behouden.

Toewijzing: kansen voor jongeren

- Jongeren onder de 27 jaar een eerlijke kans geven door passend toewijzen van sociale huurwoningen.
- Kritisch kijken naar de urgentieregeling, zodat de verdeling eerlijker en transparanter wordt, met meer nadruk op inschrijfduur en lokale binding.

Wonen en zorg: nabijheid en ondersteuning

- Ruimte voor geclusterde woonvormen zoals knarrenhofjes, mantelzorgwoningen en meergeneratiehofjes.
- Stimuleren van gemengde woonconcepten voor mensen die uitstromen uit opvang of beschermd wonen.
- Zorgvoorzieningen dichtbij huis behouden en verbinden met de gemeenschap.

Leefomgeving: kwaliteit, groen en eigenaarschap

- Investeren in een veilige, toegankelijke en groene openbare ruimte voor iedereen.
- Betrekken van ervaringsdeskundigheid en het inclusiepanel bij ruimtelijke plannen.
- Ondersteunen van buurtinitiatieven zoals buurttuinen, gezamenlijk groenbeheer en buurtactiviteiten.

- Extra inzet in buurten waar leefbaarheid onder druk staat: schoon, veilig en sociaal verbonden.
- Stimuleren van vergroening, zoals groene daken, om hittestress en wateroverlast te beperken.

Buitengebied en buurtschappen: levendig en verbonden

- Mogelijkheden voor meergeneratiewonen in het buitengebied, zonder dat dit leidt tot verstedelijking.
- Behoud van ontmoetingsplekken en voorzieningen in de buurtschappen (zoals buurt- en verenigingsgebouwen).
- Investeren in bereikbaarheid en verkeersveiligheid, ook voor landbouwverkeer.
- Rekening houden met de eigen identiteit van buurtschappen als Steenenkamer, Diermen, Krachtighuizen, Huinen, Gerven, Hell, Koudhoorn, Veenhuizerveld en Hoef.

Rentmeesterschap

Inleiding

De aarde is niet ons eigendom, zij is ons toevertrouwd. Vanuit het geloof dat de wereld ons gegeven is als een kostbaar geschenk, voelt het CDA Putten zich geroepen om zorgvuldig om te gaan met de schepping. Rentmeesterschap is voor ons geen modewoord, maar een levenshouding: respectvol omgaan met natuur, energie, grondstoffen en het landschap, met oog voor de generaties na ons.

We willen de aarde gezond en mooi doorgeven aan onze kinderen en kleinkinderen. Dat betekent dat we zorgvuldig omgaan met onze leefomgeving: met planten en dieren, met het landschap waarin we wonen, en met de bronnen van energie die we gebruiken. We zoeken daarin een goede balans tussen ruimte voor ontwikkeling en het beschermen van wat van waarde is. Duurzaamheid en verantwoordelijkheid gaan voor ons hand in hand met eerbied voor de schepping.

Natuur, landschap en biodiversiteit

Putten heeft een mooi landschap met bossen, houtwallen en natuurgebieden. We springen zorgvuldig om met de natuur. We streven naar het behoud van landschapselementen zoals houtwallen en bloemrijke bermen, waarbij we de ecologische waarde respecteren en tegelijk ruimte laten voor noodzakelijke ruimtelijke ontwikkelingen. Ook willen we zorgen voor meer bloemen langs de wegen en plekken waar vogels en insecten kunnen verblijven.

Energie en duurzaamheid

De overgang naar schone energie is belangrijk en onvermijdelijk. Maar het moet wel met respect voor onze landbouw en het landschap gebeuren. Het CDA is tegen het gebruik van landbouwgrond voor zonnenvelden. Kleinschalige plaatsing voor eigen gebruik vinden we in bepaalde gevallen passend, maar grootschalige zonneparken voor externe levering doen afbreuk aan het open landschap en de vitaliteit van het buitengebied.

In nieuwe woonwijken, zoals Halvinkhuizen, willen we duurzame en slimme manieren van verwarmen en energie opwekken stimuleren. Denk aan collectieve warmteoplossingen, zonnepanelen en energiezuinige bouw. Het CDA vindt het ook belangrijk dat iedereen energie bespaart – bijvoorbeeld door huizen goed te isoleren, zuinige apparaten te gebruiken en slimme verwarmingssystemen toe te passen.

Tegelijk willen we inzetten op slimme oplossingen voor de energietransitie. We stimuleren de ontwikkeling van buurtbatterijen en andere vormen van lokale energieopslag, zodat opgewekte energie beter benut kan worden in de eigen omgeving. Dit draagt bij aan een stabiel energienet en helpt netcongestie te beperken, zodat nieuwe aansluitingen voor woningen, bedrijven of duurzame projecten niet vastlopen.

Waterbeheer en bewust watergebruik

Water is een kostbaar goed dat zorgvuldig beheerd moet worden. Het CDA vindt het belangrijk dat verdroging in het buitengebied wordt tegengegaan en dat het waterpeil

duurzaam wordt gereguleerd. We zetten in op samenwerking met Vitens en het waterschap om verstandig watergebruik te stimuleren bij huishoudens, landbouw en bedrijven. Bewustwording van waterbesparing bij inwoners en ondernemers staat centraal.

Daarnaast willen we sprengbeken behouden en versterken, omdat ze bijdragen aan biodiversiteit, grondwateraanvulling en een gezond landschap. Herstel van natuurlijke beeklopen, buffers voor regenwater en het tegengaan van verzuring of vervuiling zijn hierbij belangrijke aandachtspunten.

Circulaire economie en afval

Putten doet het goed met afval scheiden en recyclen. We willen deze goede lijn voortzetten en verbeteren waar het kan. Het afvalstation moet worden gemoderniseerd, zodat het past bij de huidige en toekomstige behoeften van afvalinzameling en recycling.

Landbouw en rentmeesterschap

Boeren en tuinders spelen een belangrijke rol als rentmeesters van onze grond. Ze zorgen voor voedsel en voor het beheer van het landschap. Het CDA blijft zich inzetten voor een landbouw die toekomstbestendig is. Dat betekent dat boeren ruimte krijgen om te vernieuwen en duurzamer te werken. We willen samenwerken met boeren om de agrarische ondernemingen in onze gemeente toekomstbestendig te maken en te zorgen dat ze een eerlijke plek krijgen in de voedselketen.

Daarbij hoort ook erkenning van hun rol als landschapbeheerders: van houtwallen en bloemrijke randen tot weidevogelbeheer. Dit beheer verdient structurele ondersteuning, omdat landbouw en natuurbeheer elkaar kunnen versterken. Daarnaast stimuleren we kringlooplandbouw, emissiearme systemen en lokale duurzame middelen, zodat agrariërs kunnen blijven investeren in innovatie en bodem- en waterkwaliteit.

Samenwerking en verantwoordelijkheid

Duurzaamheid slaagt alleen als het samen gebeurt. Rentmeesterschap is geen individuele taak, maar een opdracht voor de hele gemeenschap. De gemeente moet inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties ondersteunen met kennis, financiële regelingen en ruimte voor initiatieven. Denk aan buurtbatterijen, energiecoöperaties of groene bewonersprojecten.

We geloven in de kracht van onderop: mensen die in hun eigen wijk, dorp of straat iets goeds willen doen voor hun omgeving door te vergroenen, energie te besparen of samen verantwoordelijkheid te nemen voor hun buurt. Zulke initiatieven verdienen ruimte, vertrouwen en waardering.

Waar staat het CDA Putten voor?

Natuur, landschap en biodiversiteit

- Zorgvuldige omgang met natuur en landschap: streven naar behoud van landschapselementen zoals houtwallen en bloemrijke bermen, waarbij we de ecologische waarde respecteren en tegelijk ruimte laten voor noodzakelijke ruimtelijke ontwikkelingen.
- Meer bloemen langs wegen en plekken creëren waar vogels en insecten kunnen verblijven.

Energie en duurzaamheid

- Tegen zonnenvelden op landbouwgrond: alleen kleinschalige plaatsing voor eigen gebruik toegestaan; grootschalige zonneparken passen niet in het open landschap.
- Stimuleren van duurzame en slimme energieoplossingen in nieuwbouw, zoals collectieve warmteoplossingen, zonnepanelen en energiezuinige bouw.
- Bevorderen van energiebesparing door isolatie, zuinige apparaten en slimme verwarmingssystemen.
- Ondersteunen van lokale energieopslag, zoals buurtbatterijen, om netcongestie te beperken en energie lokaal te benutten.

Waterbeheer en bewust watergebruik

- Tegen verdroging: duurzaam waterpeil in het buitengebied behouden en regenwaterbuffers aanleggen
- Samenwerken met Vitens en het waterschap voor verstandig watergebruik in huishoudens, landbouw en openbaar groen
- Herstel en behoud van sprengbeken en natuurlijke beeklopen

Circulaire economie en afval

- Modernisering van het afvalstation, zodat het toekomstbestendig is voor afvalscheiding, hergebruik en recycling.

Landbouw en rentmeesterschap

- Structurele waardering en ondersteuning voor boeren als landschapsbeheerders.
- Stimuleren van kringlooplandbouw en duurzame innovaties, met experimenteerruimte en scholing.
- Investeren in gezonde bodem en schoon water, samen met agrariërs en waterschappen.

Samenwerking en verantwoordelijkheid

- Ondersteuning van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties bij duurzame initiatieven zoals energiecoöperaties, buurtbatterijen en groene bewonersprojecten.
- Stimuleren van initiatieven van onderop, waarbij mensen in eigen wijk of dorp verantwoordelijkheid nemen voor vergroening en energiebesparing.
- Gemeente als facilitator van kennis, financiële regelingen en ruimte voor deze initiatieven.

Wat hebben we bereikt 2022-2026

Na 12 jaar oppositie voeren mochten we in 2022 eindelijk weer het stuur in handen nemen door onze deelname in een coalitie met SGP Putten, Gemeentebelangen Putten en Christen Unie Putten.

In de afgelopen periode zijn diverse resultaten behaald. Een aantal daarvan lichten we hieronder graag toe:

Wonen en Ruimtelijke Ontwikkeling

- ✓ Er zijn 18 flexwoningen geplaatst aan de Bijsterenseweg. We kijken ook naar nieuwe locaties voor extra flexwoningen, waarvan 1 locatie in beeld is.
- ✓ De oude nertsenbedrijven hebben een nieuwe functie gekregen.
- ✓ Er zijn nieuwe woningen gebouwd op plekken binnen de bebouwde kom, zoals aan de Rosendaalseweg, Bilderdijkstraat en Engweg.
- ✓ De Aldi is verhuisd, waardoor er ruimte is voor woningbouw op de oude locatie.
- ✓ De bestemmingsplannen voor de nieuwbouwwijk Halvinkhuizen zijn klaar. Er komen ongeveer 1200 woningen.

Verkeer, Mobiliteit en Bereikbaarheid

- ✓ Het haalbaarheidsonderzoek voor de zuidelijke ontsluitingsweg is gestart.
- ✓ De mini-rotonde is vernieuwd bij de Bosrand en de Calcariaweg.
- ✓ Na veel voorbereiding wordt het kruispunt bij de Hoofdlaan veranderd in een rotonde.
- ✓ Het GVVP (verkeersplan) is vernieuwd.
- ✓ Er is gewerkt aan het verkeersplan voor Steenenkamer.
- ✓ De rotonde bij de Nijkerkerstraat en Van Geenstraat is uitgebreid.
- ✓ Er is een integrale laadvisie opgesteld voor laadpalen.
- ✓ Op het Fontanusplein zijn extra parkeerplaatsen voor mindervaliden gemaakt.
- ✓ Er zijn verbeteringen aangebracht aan het fietsnetwerk.
- ✓ Na jarenlange lobby gaat de N303 eindelijk opgeknapt worden met aandacht voor veiligheid en fietspaden.

Openbare Ruimte, Groen en Duurzaamheid

- ✓ De Kolthoorn is veranderd: er zijn nu extra parkeerplaatsen bij sportvereniging Rood Wit en er is een voedselbos aangelegd.
- ✓ De Putterpoorten bij Schovenhorst, het Putterbos en de Krachtighuizerheide zijn gerealiseerd.
- ✓ Het onderhoud van de sprengen is weer opgepakt.
- ✓ Er zijn nieuwe subsidieregelingen gestart voor duurzaamheid en isolatie.
- ✓ Er is veel geld vrijgemaakt voor investeringen in de openbare ruimte, zoals groenonderhoud, straten en stoepen.

Zorg, Welzijn en Inclusie

- ✓ Er is een beleidsplan voor ouderen, met aandacht voor vergrijzing, dementie, valpreventie en eenzaamheid.

- ✓ Er is een preventieplan die zich richt op onder andere gezinnen, relaties, scholen en gezond opgroeien.
- ✓ Er wordt gewerkt vanuit het programma 'Samen tegen huiselijk geweld'.
- ✓ Er is een nieuwe huisartsenpraktijk geopend aan de Jac. Catsstraat.
- ✓ Er is veel aandacht voor een inclusieve samenleving, zodat iedereen kan meedoen op gelijkwaardige basis.
- ✓ De minimaregelingen zijn uitgebreid, zodat meer mensen kunnen meedoen aan sport en cultuur en extra vergoedingen kunnen krijgen voor zorgkosten en hulpmiddelen zoals brillen.
- ✓ De inkomensgrenzen zijn verhoogd, zodat meer inwoners gebruik kunnen maken van de minimaregelingen.
- ✓ Er zijn gespreksavonden voor pleegouders en gezinshuisouders gestart, met een lokaal netwerk.
- ✓ Er is begonnen met het project 'Kansrijke Start' voor jonge gezinnen.
- ✓ Het programma opgroeien in een kansrijke omgeving is opgestart.
- ✓ Artikel 1 van de Grondwet is nu zichtbaar in het gemeentehuis.

Onderwijs, Sport en Cultuur

- ✓ Het integraal huisvestingsplan voor onderwijs is gestart. De eerste stap is de vernieuwbouw van de Ichthus-school.
- ✓ De bouw van de nieuwe binnensportaccommodatie is gestart.
- ✓ Het Filmhuis is gestart met hulp van een gemeentelijke subsidie.
- ✓ Er is veel aandacht geweest voor cultuur en erfgoed. Oude gebouwen in het centrum worden beschermd.
- ✓ De gemeente betaalt volledig mee aan het groot onderhoud van buitensportvelden.
- ✓ Er is 1,6 miljoen euro geïnvesteerd in sportaccommodaties.
- ✓ De open club-subsidie geldt nu ook voor andere verenigingen dan sport.
- ✓ Het brandweershuisje naast de Oude Kerk is klaar.

Economie, Ondernemen en Vrijetijd

- ✓ Het kernwinkelgebied is vernieuwd.
- ✓ Winkels mogen nu open zijn op tweede feestdagen.
- ✓ De samenwerking met de Foodvalley is uitgebreid.
- ✓ Het bestemmingsplan voor bedrijventerrein Henslare is vastgesteld.
- ✓ De openingstijden van terrassen zijn verruimd en de sluitingstijden van horeca zijn aangepast.

Samenstelling programmacommissie:

Wim van de Koot

Joyce Norbart

Henk Mosterd

Duranda van Zeumeren

Gert Jan Angenent

Jim van den Hoorn